

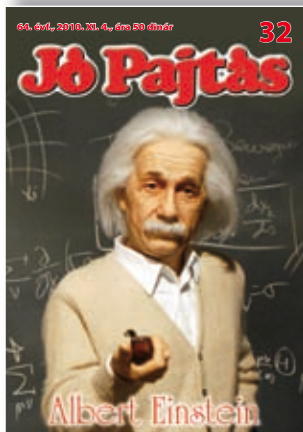
64. évf., 2010. X. 28., ára 50 dinár

31

Jó Pajtás

Fölöttünk, magasan...

A jövő heti
Jó Pajtás címlapja
és poszttere

A 7 képe

A halottak napja (latinul Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum) keresztény ünnep. A katolikusok november 2-án tartják, mindenszentek napját követően, a bizánci szertartásban a pünkösd előtti szombaton.

A két egymást követő ünnephez kötődő szokások széles körben élnek a nem katolikusok között is. Ünneplése sok keresztény országban elterjedt a protestánsoknál is, és ünneplik az anglikánok is. Az ortodox kereszténység naptárában több halottak napja is szerepel.

Az ünnepet azért látták szükségesnek, mert a katolikus gondolkodás szerint a kisebb bűnökért a lélek a purgatóriumban bűnhődik, és üdvözülését meggyorsíthatja, ha az élők könyörögnek érte. A halottak napján gyakran mondott imádság a Halottak olvasója, amely öt tizedből áll, Jézus öt sebének emlékeztetére.

Először Kúlán

November 13-án lesz
a Jó Pajtás sakkversenye
a Petőfi Brigád iskolában

A kúlai Petőfi Brigád Általános Iskola tanulói eleinte rendszeres résztvevői voltak a több mint 40 évvel ezelőtt beindított Jó Pajtás sakkversenynek, az utóbbi időben azonban távol maradtak. Most újra alkalmuk lesz fellépni, mert november 13-án iskolájukban tartja meg – első ízben Kúlán – a szerkesztőség a 2010/11-es tanév vetélkedőjét. Várhatólag ismét tömeges, több mint 200 résztvevős találkozó előtt állunk, s a szervezést a Petőfi Brigád iskola vállalta.

Most is egyéni versenyen, hétfordulós svájci rendszerben méri össze tudásukat tartományunk kisdíákjai. Az általános iskolák akár egy tanulót is benevezhetnek, de mivel az egyéni teljesítmények összegezésével a csapatok sorrendje is kialakul, több résztvevő szerepeltetésével nagyobbak az esélyeik. Külön versenyeznek a fiúk és a lányok, és legtöbb öt fiút, valamint három lányt jelenthetnek be egy iskolából. Az alsósok és felsősök teljesítményét külön

értékeljük, s az egyéni, valamint a csapatgyőztesek serleget, a legjobban helyezettek érmet, oklevelet és alkalmi ajándékot kapnak. A résztvevők csak az útiköltséget fedezik, az ellátásról, a díjakról és egyebekről a szervező, a Jó Pajtás és a Magyar Szó szerkesztősége gondoskodik.

A meghívókat és a versenyszabályzatot az iskolák legnagyobb része még a múlt héten megkapta – egyesek már jelezték is részvételi szándékukat a 064/277-43-64-es telefonon. További részletekről a

legközelebbi számunkban bővebben értesülhetnek.

P. J.

Versenyünk támogatója

Dosztán Kft.

Liszt Ferenc utca 11.

21480 Szenttamás

dostan@eunet.rs

Enni vagy nem enni: ez itt a kérdés...

Valljátok be, sokszor megtörténik, hogy későn keltek, s olyankor kapkodva rohantok az iskolába. Reggeli? Ugyan, ki gondol ilyesmire? Pedig nagyon fontos reggelizni! Számos kutatás során megbizonyosodtak, hogy azok a gyerekek, akiknek van valami a gyomrukban, jobban teljesítenek órákon, mint éhes társaik.

Erről beszélgetünk az óbecszi Samu Mihály iskola magyartanárjával, Józsa Zsuzsannával.

– Mikor ötödikeseim vannak – mondja a tanárnő –, mindig föl hívom a tanítványaim figyelmét a reggelizés fontosságára. Osztályfőnöki órákon elbeszélgetünk arról, hogy a fejlődőfélben lévő szervezetüknek nagyon is szükséges a reggeli. Mert korgó gyomorral nem lehet órákon figyelni. Itt, az iskolában megszerveztük az uzsonnáztatást. Mindennap meleg tea vagy joghurt, néha gyümölcs egészíti ki az uzsonnát. Az uzsonna azonban nem helyettesíti a reggelit. Erre föl hívom a szülők figyelmét is, s általában reggeliznek a gyerekek.

Persze a tanulókat sem hagytuk ki a véleménycseréből. A beszélgetésben részt vesz a hatodikos **Gere Krisztián, Becsei Szabolcs, Gutási Viktor**, az ötödikes **Gere Zoltán, Rácz Etelka, Firsing Karolina, Kiss Karina, Szabó Rebeka** és **Varnyú Adél**.

Krisztián szeret focizni, s este olyan fáradt, hogy már nincs ereje bepakolni a táskába sem...

– Az iskolában lévő pályára járunk focizni – meséli Krisztián –, s általában későn érek haza. Ha még házi is maradt, elég későn fekszem le. Nem is csoda, ha reggel nehéz fölkelni. Egyik reggel is későn ébredtem, s akkor jutott eszembe, hogy előőra is van. Gyorsan bepakoltam a táskába, de reggelizésre már nem jutott idő. Ne is mondjam, milyen rosszul éreztem magamat. Az órákon nem tudtam figyelni, mindig azon járt az eszem, mikor lesz már az uzsonna. Különböztettem reggelizni.

– Én is úgy jártam, mint Krisztián – kapcsolódik a beszélgetésbe Etelka –, aznap én is alig vártam már az uzsonnát, mert olyan éhes voltam, mint a kutya. Ez tavaly történt, mikor a néptáncversenyre készültünk, és hét órára kellett jönni az iskolába gyakorolni. Mivel későn ébredtem, nem volt időm reggelizni. Most már nem uzsonnázom, hanem hozok mindig otthonról egy szendvicset, mert nem jó éhesen figyelni az órákon.

Viktort a mobiltelefonja ébreszti reggelként. Meg is szokta hallani, de...

– Már fél hétkor csörgött a mobilom – emlékezik vissza Viktor. – Úgy gondoltam, egy kicsit még visszafekszem. Sajnos elaludtam. Fél nyolckor ébredtem föl, és még be is kellett pakolni... Dehogy is maradt időm reggelizésre. Egész délelőtt nagyon fáradt voltam, mert még egy kiflit sem tudtam venni útközben, úgy siettem, hogy nyolcra odaérjek.

Zoli mindennap autóbusszal utazik Drenyéről Óbecsére. Bizony, már hatkor kelnie kell, hogy időben odaérjen, ott ne hagyja a buszt.

– Nagyon rossz érzés volt, amikor egyszer a reggelizés miatt elkéstem a buszt – mondja Zoli. – Aznap kényelmesen megreggeliztem. Mire odaértem a buszmegállóhoz, a busznak már hűlt helye volt. Apukám vitt be Óbecsére kocsival. Azóta sem reggelizem, inkább veszek egy szendvicset vagy valamilyen rágsálnivalót. Nem szoktam éhes lenni...

Karolinának is az a véleménye, hogy nem jó reggeli nélkül jönni az iskolába.

– Én mindig szoktam reggelizni – mondja Karolina –, anyukám hoz kiflit, csokis tejet, ez a kedvencem. Volt, hogy nem reggeliztem, s rosszul éreztem magamat, fájt a gyomrom, nem tudtam órán odafigyelni... Szerintem sem pótolja az uzsonna a reggelit.

Karina meg olyan mélyen aludt, hogy nem hallotta meg a mobiltelefonja csörgését.

– Este nagyon-nagyon fáradt voltam – meséli Karina –, ugyanis járok zeneiskolába, hittanra... Engem sehova sem visznek a szüleim kocsival, mindenhol kerékpárral me-

gyek. Meg a tanulás! Fő az, hogy én elaludtam. Aztán volt ám kapkodás, a reggelizésre még gondolni sem mertem, féltem, hogy elkések. Útközben meg még rajzblokkot is kellett vennem. A nagy sietségben még a pénzt is otthon felejtettem. Úgyhogy a zsebpénzemből kellett megvenni. Így nem maradt pénzem még egy kiflire sem. Ne is mondjam, hogy korgott a gyomrom... Azóta jól kihangosítom a telefonomat.

– Mi meg születésnapon voltunk egy este – teszi hozzá Rebeka –, s elég későn értünk haza. Reggel, mikor jött a mama a kistestvéremért, engem is föl ébresztett. Még egy kicsit visszafeküdtem. Nyolc előtt tíz perccel ébredtem. Nagyon megijedtem, hogy elkések. A tatám vitt el a suliba kocsival, persze reggeli nélkül. Pedig a mamám elkészítette... Nekem is igencsak korgott a gyomrom, nem éreztem valami jól magamat.

– Velem is megtörtént – mondja Szabolcs –, ha jól emlékszem, harmadikos koromban, hogy elaludtam, s nem volt időm reggelizni. Nekem meg az uzsonna, egy kifli, nem elég. Ha éhes vagyok, nemcsak a gyomrom fáj, hanem a fejem is. Most is már alig várom, hogy szendvics legyen az uzsonna, ne csak egy kifli...

Mióta felsős, Adél is mindig reggelizik, alsóban vele is megtörtént, hogy reggeli nélkül ment el a suliba.

– Mindig egyedül készítem el a reggelimet – jelenti ki Adél. – Szeretem a pástétomos, margarinos kenyeret, teát, tejet. Ezt szoktam reggelizni. Azt ajánlom a Jó Pajtás olvasóinak, reggelizzenek, mert akkor nem lesznek rosszkedvűek, meg jobban tudnak órákon figyelni.

Ma van a születnapom!

Minden ünnep szép, de csak egyetlen olyan nap van az évben, amely kizárólag rólunk szól, ez pedig a születésnapunk. Már napokkal korábban izgalommal várjuk, hogy egy évvel idősebbek legyünk, tervezgetünk, meghívjuk a barátainkat a születésnapi buliba, aztán anya megsüti a tortát, és a jókívánságok mellett sok-sok ajándékot is kapunk. Bárhogy is nézzük, ez egy remek nap, ami jó hangulatban telik el olyan emberek között, akiknek fontosak vagyunk. Ezt állítják a szabadkai Miroslav Antić iskola ötödikesei, **Dudás Róbert, Torma Teodóra és Keszég Dávid,** valamint a hetedikesei, **Borsos Hajnalka, Huszár Anita és Berényi Ervin** is, ugyanis őket kérdeztük arról, hogy telik a születésnapjuk, hogy érzik magukat ezen a napon, és hogyan szokták megünnepelni ezt a napot.

– Augusztus 20-án van a születésnapom – kezdi Robi. – Örülök ennek a napnak, és persze a jó társaságnak is, ami ilyenkor összejön. A hatodik születnapomig minden évben családi körben múlt el ez a nap, de amióta iskolába járok, azóta ismerősök, osztálytársak, barátok körében töltöm el. Csinálok egy bulit, amin általában nagyon jó a hangulat is. Ami egy jó születésnapi bulihoz kell, az a jó társaság, szendvicsek, és persze torta, ez általában csokifagyi torta, mert azt szeretem a legjobban. Sajnos az idén elmaradt az ünneplés, de a szüleim megígérték, hogy majd bepótoljuk. Ami az ajándékokat illeti, eddig mindig eltalálták az ízlésem, de igazából mindennek örülök, meg hát nem is ez a legfontosabb. A lényeg, hogy, akikkel együtt szeretnék ünnepelni, azok ott legyenek velem.

Ervin május 7-én, a tavasz legszebb időszakában ünnepli születésnapját. Mint a legtöbbben, ő is bulival ünnepel.

– Az iskolába mindig hozok cukorkát az osztálytársaknak, jól meghúzgálják ilyenkor a fületem, egyébként pedig a hétvégén ünneplünk igazán, ekkor meghívom a barátaimat, osztálytársaimat, és ilyenkor jönnek a rokonok is. A felnőttek különvonnak, mi pedig játszunk, focizunk, szórakozunk. Elég sokáig szokott tartani, és jó a hangulat is. Általában szendviccsel, rágcálnivalóval és üdítővel várom a vendégeket, meg persze van torta is, banános vagy epres fagyitorta, ezek a kedvenceim, és a többiek is szeretik. Ilyenkor szerintem nemcsak én ünneplek, ezt a napot egy kicsit a szüleim is a saját ünnepüknek érzik – véli Ervin.

– Jó dolog a születésnap, főleg, ha az a sajátom, mert ilyenkor jól érzem magam. Már előző este izgatott vagyok, alig bírok

elaludni, és ezzel a gondolattal is ébredek. A suliba hozok cukrot, a bulira pedig a barátaimat hívom meg. Amerikában, Németországban, Spanyolországban is élnek barátaink, akik rendszeresen hazajárnak és, ha itthon vannak, ők is eljönnek a születésnapomra. Sokan személyesen köszöntenek fel, de vannak, akik e-mailen vagy az interneten keresztül, vagy éppen SMS-ben gratulálnak – mondja Dávid. – Még sosem feledkeztek meg a születésnapomról, és nagyon jó érzés, amikor március 12-én gratulálnak, de igazából, még ha nem is köszöntene fel senki, akkor is örülnék ennek a napnak, mert ez számomra fontos esemény, bár bulizni egyedül nem lehet.

Anita számára is különleges ez a nap, nemcsak azért, mert március 21-én, a tavasz első napján van a születésnapja, hanem a szülei is másként bánnak vele, és mint mondja, aznap elkényeztetik.

– Már néhány nappal korábban van bennem egy kis izgalom, készülődök erre a napra, és nagyon jól érzem magam, amikor születésnapom van. Rossz lenne, ha nem ünnepezném meg. Ahogy nekem jólesik, hogy felköszöntenek mások, úgy másoknak is biztosan fontos, hogy ne feledkezzünk meg a születésnapjukról, és eddig még nem is fordult elő velem, hogy elfelejtettem volna valamelyik barátom születésnapját. Én is csinálok bulit, amire az osztálytársaimat, a barátaimat és az unokatestvéreimet hívom meg. Kókuszos vagy gyümölcsös tortával vendégelem meg őket, mert szerintem ez a kettő a legfinomabb. Ajándékba általában ruhákat vagy dezodort kapok, és szerencsére mindig eltalálják, mi az, ami tetszik, de igazából nekem sem fontos, hogy kapok-e ajándékot, mert a lényeg, hogy ott legyenek velem, akiket szeretek.

Dóri is tavaszi gyerkőc, ő április 11-én ünnepel.

– Ezen a napon boldog vagyok, amikor pedig eljönnek a barátaim, szórakozunk, játszunk, és finom gyümölcs- vagy fagyitortát csinál az anyukám. Szerintem a szüleim is velem örülnek ilyenkor. Én is szervezek bulit. Szombaton a barátok jönnek, volt már, hogy az egész osztályt meghívtam, vasárnap viszont a felnőttek, rokonok köszöntenek fel, ám mi gyerekek akkor is különvonnunk. Ha jó az idő, kint vagyunk az udvaron, de bent is jól elszórakozunk és sokat nevetünk. Általában én is ruhákat szoktam kapni, és én is legtöbbször azt veszek másnak. Az a legfontosabb, hogy ne feledkezzünk meg arról, akinek születésnapja van. Eddig bárkit is köszöntöttem fel, az mindig nagyon örült neki.

– Ezt a napot én is nagyon szeretem, szebben is vagyunk felöltözve, mert ez is hozzátartozik, meg persze jönnek a barátok, sokat játszunk, eszünk, iszunk, jól érezzük magunkat. Ha hétköznapra esik a születésnap, akkor kétszer ünneplünk, aznap egy kicsit, ilyenkor hozunk az iskolába cukrot, de a nagy buli mindig szombaton van – mondja Hajnalka. – Általában már dél körül összehívom a társaságot, és este nyolcig, kilencig együtt vagyunk, ki is fáradunk. A testvérem csinál kvízzjátékokat, vagy számítógépezünk, nézzük a tévét, a fiúk kint fociznak, de játszottunk már Ki mit tud?-ot is meg karaokéztunk. A rokonság általában vasárnap szokott meglátogatni, tudják, hogy mikor van a születésnapom, és eljönnek. Néhányan SMS-t küldenek, mások az interneten gratulálnak. Ezek a dolgok jólesnek. Jó lenne, ha egy évben több születésnapunk is lenne.

Sztojánovity Livia

Átszíneződő fakoronák

Szeptemberben-októberben a nyár és az ősz találkozik egymással. Minthogy az időjárás csak lassan, fokozatosan változik, a két évszak egy ideig mintegy „karöltve” jár. Még melegen süt a nap, tarka virágok nyílnak, lepkék és darazsak repülnek, de az éjszakák már hűvösebbek, s a bodza korábban fényesen feketéllő bogyói már kisé megfakulva, fonnyadtan kínálják magukat a vonuló posztátnak. A falvak utcái fölött, a kertekben és a szőlőhegyeken kellemes szilvaillat terjeng, a fák szinte roskadoznak a hamvaskék gyümölcsöktől. Régi igazság, hogy a szilvalekvár akkor lesz a legízletesebb, ha szabad tűz fölött, nagy kondérban kevergetve főzik. A lustán szétterülő illat mágnesként vonzza a környék gyerekeit, hiszen igen élvezetes a készülő lekvárt a nagy fakanál hegyéről kóstolgatni. Október végi sétáink során a zöldet

a szemetelés, a növények és az állatok bármilyen zavarása, életük veszélyeztetése. Ne vigyünk magunkkal táskarádiót, inkább a természet hangjaira figyeljünk, s igyekezzünk minden felmerülő kérdésre a választ is megtalálni!

Szeptemberben kezdődnek a halastavi lehalászások. Először csak a vízszint apadása látszik, majd előtűnnek a kisebb-nagyobb tócsákkal tarkált iszappadok is. Ez az ökológiai változás alapvetően meghatározza a tó madárvilágának összetételét is. Míg a feltöltött tavon nagy csapatokban úszkáltak a tőkés és csörgős récék, a nyári ludak, a szárcsák, s elszórva mindenütt téli ruhás búbos vöcsköket és kis vöcsköket figyeltünk meg, az iszappadok a partimadaraknak kínálnak nagyszerű pihenő- és táplálkozóhelyet. Füstös és pajszos cankók, bíbicek, parti és kis lilék, gulipánok, havasi partfutók keresik táplálékukat, a sekély vízben úszkáló apró rákokat vagy az iszapban rejtőző árvaszúnyoglárvákat, a tömegesen megjelenő sirályok pedig a visszamaradt vízállásokban rekedt apró szeméthalakra vadásznak.

A nagy tógazdaságokban azonban mindig vannak feltöltött tavak is, ezért a récéknek, nyári ludaknak, szárcsáknak és vöcsköknek sem kell messzire menniük, egyszerűen átrepülnek a gáton, s átköltöznek a szomszédba. Minden tavon megfigyelhetjük viszont a szürke gémeket és a nagy kócsagokat, amint a leeresztett tófenéken álldogálnak vagy éppen hasig a vízbe merülve lesnek felbukkanó zsákmányukra.

Egyes tavakon nagy szárcsatömeget is láthatunk. A vonuláshoz készülő, szorosan összeverődő fekete madarak a közeledő ember felé fordulnak, fehér homlokpajzsuk messziről látszik, ám amikor átlépjük a számukra kritikusnak számító határt, repülve menekülnek a tó távolabbi, biztonságosabb részére. Míg a récék könnyedén, közvetlenül kelnek szárnyra a vízről, a szárcsák először szaladnak egy darabig a felszínen, miközben a szárnyaikkal verdesnek, s csak ezután emelkednek a levegőbe. A búbos és kis vöcsök pedig, ha csak tehetik, úszva távolodnak, illetve, ha a nádas mögül kibukkanva váratlanul lepjük meg őket, a víz alá buknak, s jóval odébb jönnek ismét a felszínre.

Sch. E.

Szilvalekvárfőzés

lassan felejthetjük, ugyanakkor a barna, a sárga, valamint a vörhenyes színek ezernyi változatát felvonultató lombokban gyönyörködhetünk, s feljegyzéseket készíthetünk akár egyetlen fa koronájának átszíneződéséről is. E tekintetben igen tanulságos lehet a különböző fajok jellemzőinek összevetése. A november többnyire vékony szálú, hideg esővel, rohamosan rövidülő nappalokkal, a völgyekben hajnalonként kedves és átláthatatlan ködfelhővel köszönt ránk, de ha az öltözetünk megfelelő, ez az időszak is alkalmas természetjárásra, az erdő és mező titkainak kutatására. Természetesen a nemzeti parkokban, parkerdőkben is fokozottan érvényesek azok az írott és íratlan szabályok, amelyeket minden természetjárónak be kell tartania. Nem megengedhető

Gulipán

Búbos vöcsök

ÁLLATKIRAKAT

Közös nyelvet keresnek

Találkozásukkor közös nyelvet kísérelnek meg használni két különböző delfinfaj egyedei a jobb kommunikáció érdekében.

A palackorrú delfin (*Tursiops truncatus*) és a parti delfin (*Sotalia guianensis*) egyedei gyakran találkoznak Costa Rica partjainál. Mindkét faj általában egyedi, csak rá jellemző hangokat bocsát ki,

ám, amikor együtt úsznak, megváltoztatják kommunikációjukat, és egy köztes nyelvet kezdenek használni. Még nem teljesen tisztázott, hogy mi történik a két delfinfaj között, de ez az első bizonyíték arra, hogy az állatok módosítják kommunikációjukat más fajok jelenlétében, idézte az Ethology című szakfolyóiratban megjelent tanulmányt a BBC hírportálja.

Laura May-Collado, a Puerto Rico-i Egyetem (San Juan) biológusa úgy jutott erre a felfedezésre, hogy rögzítette a két faj által kiadott hangokat külön-külön és együtt is, majd összehasonlította a hangok frekvenciáját, hosszát, moduláltságát.

Tigris, csíkok nélkül?

Bemutatjuk Fareedat, a bengáli tigrist, aki csíkok nélkül is gyönyörű. Fareeda a Dél-afrikai Köztársaságban jött világra. Fehér bengáli tigris, amely önmagában sem hétköznapi állat: bundájának színe ritka és különleges génjei miatt világosabb, mint fajtársaié. A fehér tigris a bengáli tigris rendkívül ritka színváltozata, tízezer születésre jut egy fehér kölyök. A csíkok nélküli fehér tigris még ennél is ritkább, talán húsz sincs belőlük a világon, és ők is mind fogságban élő példányok. Fareeda is ilyen, csak a farka csíkos, a teste nem. Általában a fehér tigris sem teljesen fehér, főleg nem „csíktalan”: jellemzője a kék szem, rózsaszín orr és a krémszínű bunda fekete csíkokkal. Az első fehér tigrist 1951-ben fogták be Közép-Indiában. Mohan névre keresztelték, az összes fogságban élő fehér tigris tőle származik.

Szokatlan barátság

Atermészet egyik nagy-nagy csodája, ahogy bizonyos körülmények között ellenségekből is barátot tud kovácsolni. Egy atlantai állatkertben meghitt kapcsolatban, barátként él együtt egy oroszlán, egy tigris és egy medve.

Leo, Sir-Kán és Balu nyolc évvel ezelőtt kerültek a Georgiában található Noé Bárkája állatkertbe. Egy rendőrségi drograzzia során mentették ki őket a rosszfűk karmaiból, akik vélhetően megfélemlítésből, illetve státuszszimbólumként tartották őket.

A természetben minden bizonnyal ellenségként kezelnék egymást, ez a három

hányattartott sorsú állat azonban jó barátokként éli mindennapjait az állatkertben. Együtt esznek, együtt játszanak, és együtt alszanak. A gondozók szerint egészen elképesztő látvány, ahogy egy hatalmas fekete medve átkarol egy tigrist, mint a legjobb barátját, az meg úgy dörgölőzik hozzá, mintha egy házimacska lenne.

A Noé Bárkája szóvivője szerint először el akarták választani őket egymástól, de mivel „egy családként” érkeztek, végül úgy döntöttek, inkább maradjanak együtt. A cimborák egy saját elkerített területet kaptak – minden bizonnyal ez az egyetlen hely a

világon, ahol egy oroszlán, egy tigris és egy medve él együtt.

A mintegy féltónnás Balu, és az egyenként körülbelül 160 kilogrammot nyomó nagymacsák kis közössége természetesen vonzza a turistákat, az állatkert illetékesei szerint az egész országból érkeznek vendégek, hogy megcsodálják őket.

Balu és Sir-Kán különösen közeli barátok, akik általában jó korán kelnek, és mindketten imádnak pancsolni. Emiatt a 15 000 fontot kóstáló „lakrészüket” meg kellett toldani egy kis patakkal is. Leo ritkán osztzik barátai frissességében, esze ágában sincs korán kelni, és ha teheti, egész nap csak szunyókál, lustálkodik.

HOROG

Törpecsík

***Sabanejewia aurata* (Filippi, 1865)**

Ismertetőjegyek. Megnyúlt testű, oldalról erősen lapított csíkfélénk. Feje a testéhez hasonlóan oldalról összenyomott, orra hosszú és domború, a hegye lekerekített. Szeme kicsi, alatta egy hátrafelé álló, felmereszthető csonttüske található. Szája alsó állású, ajkai hússosak. Felső állkapcsán 4, kétoldalt a szájszögletében 1-1 rövid bajuszszálat visel. Hátúszóját 6-7, farkalatti úszóját 5-6 elágazó sugár feszíti ki. Faroknyelének alsó és felső szélén egy keskeny bőrlebeny gyakran hosszanti élt alkot. Pikkelyei igen aprók, nem láthatók, miként az oldalvonal sem. Hátán és oldalának alsó részén nagy sötétbarna foltok sorakoznak. A két nagy foltokból álló sor között vagy kevés kisebb, egymással olykor összefolyó petty látható, vagy igen sok apró pontból egy hosszanti sáv alakul ki. Csíkjaink közül a legkisebb, hossza mindössze 8-10 cm.

Hasonló fajok. Leginkább a vágócsikkal téveszthető össze, amellyel nagyon sok közös vonásuk van, de a mintázatuk alapján jól megkülönböztethetők. A törpecsík testoldalán ugyanis a nagy és a kicsi foltok legfeljebb 3 hosszanti sort alkotnak, a vágócsíkon ellenben 5 sáv különíthető el. A kövicsík teste hengeres, a feje oldalról nem lapított. A réticsík oldalán nem foltok, hanem hosszanti sárga és barna csíkok vannak.

Környezet. Áramlaskedvelő faj, amely főként nagyobb folyóink paduc-, márna- és dévérzónájában él. A dévérzónában a kemény

aljazatú sodrottabb szakaszokon, gyakran a folyó sodorvonalában tartózkodik szívesen, az üledékes szélvizekben ritkábban fordul elő. Csekély vízhozamú patakjainkban és állóvizeinkben nem él meg, de egyik-másik kis folyónkban megtalálható.

Táplálék. Apró fenéklakó állatokkal, főként rovarlárvákkal, férgekkel, alsórendű rákokkal és puhatestűekkel táplálkozik.

Szaporodás. Szaporodása kevésbé ismert. Ivarérettségét 2 éves korban éri el, ivási ideje áprilistól júniusig tart. A nőtények által beérlelt ikraszemek száma mindössze 200-300. Ikrájukat víz alatti növényekre rakják.

Elterjedés. Elterjedési területének egyik központja a Kaszpi-tengertől keletre elterülő Turáni-alföld, a másik Délkelet-Európa, ezen belül is főként a Duna vízrendszere. Hazánk területéről 1948-ban mutatták ki jelenlétét. Egyes kutatók szerint nem őshonos halunk, de természetes bevándorló. A Duna alsó szakaszáról érkezett vizeinkbe, és jelenleg is terjedőben van. De az is elképzelhető, hogy korábban is itt élt vizeinkben, csak nem figyeltek föl rá.

Jelentőség. Közvetlen gazdasági jelentősége nincs, és a ragadozók táplálkozásában sem lehet lényeges szerepe, mivel rendszerint úgy beássa magát a fövénybe, hogy ki sem látszik. Természeti szempontból viszont értékes halunk, és mint ilyen, joggal élvez teljes védelmet.

Harka Ákos-Sallai Zoltán:

Magyarország halfaunája című könyve nyomán

Egy balszerencsés horgászás

Egy nap elhatároztuk a barátommal, hogy horgászni megyünk. Az idő nem volt alkalmas a horgászásra, de gondoltuk miért is ne próbálkozzunk? El is indultunk, közben elég csúnya felhő közeledett, de mi csak mentünk tovább.

Amikor odaértünk, beszereltük a pecabotokat, kapás azonban jó ideig még nem volt. Emellett pörgettünk is. Mivel a barátom csak a kis halakat fogott, és úgy látta, hogy ezzel nem megy semmire, elkérte tőlem a pörgetőt. Felment a hidra, hogy onnan horgássza meg a víz mélyebb részeit. Egyszer csak elakadt valamibe a műcsali. Nagyot húzott a boton, mire a csali üresen szállt ki a ízből. Közben valami recsegő hang hallatszott. Lógó orral mellém sétált, és jámbor szemekkel rám nézett.

– Virdzsi kérlek ne haragudj, letörött a bot vége, tönkretettem a nyeled.

– Semmi gond! – mondtam.

Hazaindultunk. Útközben eleredt az eső, és jól eláztunk. Csúrom vizesen értünk haza. Ennél rosszabb már nem lehetett volna.

Papp Virdzsinia, Bácskertes

Ülök a vízparton

Egy szép nyári napon forrón tűzött a nap. Az utcán emberek hangja és járművek zaja hallatszott.

Az iskolából hazafelé Valentínát pillantottam meg. Oda mentem hozzá, beszélgettünk. Megkérdezte, van-e kedvem horgászni, miután elkészülök a házi feladattal és a tanulással. Igent válaszoltam. Délután 4 órakor elindultunk, Valentina, a barátnőm vidám volt. Úgy döntöttünk, a közeli halastóra megyünk. A vízen meg-megcsillantak a hullámok, a halak paskolása hallatszott, és tücsökezene szólt. A horgászbótot felszereltük, és bevetettük a csalit.

Én többnyire a tájat figyeltem. A nád között békák ugrándoztak. A víz színe a mélyben barna, de a csekély helyeken zöld volt. A tavon békalencse úszkált. Hirtelen így szólt Valentina:

– Timi, nézd, valami mozgatja az úszót! Készítsd el a vödör!

Mire megmerítettem a vödört, addigra a barátnőm kiemelte a halat. Újracsalizta a horgot, és visszadobta a vízbe. Ekkor felélénkült a haljárás, és egyre több kapásunk volt. Sokféle halat fogtunk. Például csukát és törpét. Megfigyeltük őket. A színük csodás, a méretük különböző volt. Mikor már eleget fogtunk, kicsit pihentünk. Már fújt a szél is, mintha zavarni akart volna bennünket haza. Összeszedtünk a holminkat és elindultunk. A faluban már csend ült. Mindenki befejezte a munkát. A nap sem tűzött már. A fák levelei susogtak, hazaérve sokat gondolkodtam azon, hogy hány élőlény élhet a halastó közelében.

Az est elérte kis falunkat. Immár a csillagok fényesítették a házak udvarát, és telihold volt. A virágok pompázó illata lassan elszállt a széllel.

Juhász Tímea, Szilágyi

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

Október 28.

Simon, Szimonetta, Alfréd, Alfréda, Anasztázia, Szalvia, Szalviusz, Szilviusz, Taddeus, Tádé és Tömör napja.

Simon: A héber eredetű név, a Simeon név görög Szimón alakváltozatából származik. Jelentése: meghallgattatás.
Szalvia: Latin eredetű név, a Szalviusz férfinév női párja. Jelentése: sértetlen, ép. A zsálya latin neve is Salvia.

1871. X. 28. – 139 éve történt

A Tanganyika-tó melletti Udzsidiban Henry Morton Stanley brit újságíró és Afrika-kutató megtalálta a négy éve elveszettnek hitt David Livingstone brit hittérítőt, kutatót és utazót.

1886. X. 28. – 124 éve történt

Felavatták a Szabadság-szobrot New Yorkban. Az alkotás azóta is az USA és a szabadság jelképe. A francia nép adományozta Amerikának 1884-ben Párizsban, ahol azóta is látható kicsinyített mása. Szétszedték és hajóval szállították mai helyére. Csigalépcső vezet a koronába és a fátylába. A korona 7 ága a világ 7 nagy tengerét jelképezi.

Október 29.

Nárcisz, Teofil, Zénó, Melinda és Ermelinda napja.

Nárcisz: Görög eredetű név, a Narcisszus férfinév női párja. Jelentése: maga a virág.

Zénó: A görög Zénón név latin alakváltozatából származik. A Zenóbiosz, Zenódotosz nevek önállósult rövidülése. Jelentése: Zeusztól származó.

1923. X. 29. – 87 éve történt

Feloszlott a Török Birodalom és Törökország köztársaság lett. Első elnöke Mustafa Kemal, ismertebb nevén Kemal Atatürk, akit a modern Törökország megalkotójának tartanak.

1960. X. 29. – 50 éve történt

Muhammad Ali (eredeti nevén Cassius Clay) megnyerte első profi bokszmeccsét.

Október 30.

Alfonz, Kolos, Fanni, Stefánia, Éneás és Aszter napja.

Alfonz: Germán eredetű név. Jelentése: nemes, készséges, harcra kész.

Fanni: A Franciska és a Stefánia becézőjéből önállósult név. Más magyarázat szerint görög, szláv, német eredetű. Jelentése: virágkoszorú.

1823. X. 30. – 187 éve történt

Hastingsban 80 éves korában meghalt Edmund Cartwright brit textilipari feltaláló, aki a gépi szövőszék feltalálásával forradalmasította a textilipart. Az első mechanikus gyapjúfonó gépet, a fonó Jenny-t 1764-ben állította elő James Hargreaves vállalkozó. 1785-ben elsőként Edmund Cartwright próbálkozott a textilgyártás második munkaterületén, a fonalfeldolgozás gépesítésén a mechanikus szövőszék feltalálásával. A műszaki fejlődés eredményeként 1823-ban végül a gépi szövésű anyag minősége felülmúlta az ipari forradalom.

1960. X. 30. – 50 éve történt

Megszületett Diego Armando Maradona argentin focista.

Október 31.

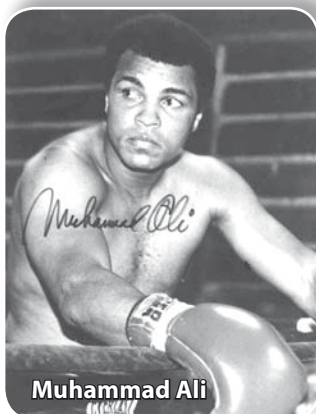
Farkas, Alfonz, Cseke és Kristóf napja.

Farkas: Régi magyar személynév. Azon ritka eredeti magyar neveink egyike, melyeket nem szorítottak ki a keresztény nevek. A Farkas nevet a középkor óta folyamatosan használják.

Cseke: Török, magyar eredetű név, a Csek név származéka. Jelentése: húzó, vivő.

1517. X. 31. – 493 éve történt

Luther Márton wittenbergi teológiai professzor közléte 95 tézisét a búcsúcedulákkal való visszaélések, a katolikus egyház elvilágiasodása ellen, s ezzel kezdetét vette a reformáció.

1938. X. 31. – 72 éve történt

Orson Welles mély megbánással bocsánatot kért, amiért a Világok harca című rádiójátéka országos pánikot okozott. Az egy nappal előbb sugározott rádiójáték története szerint bolygónkat földönkívüliek támadják meg. Az élethű előadás megrémisztette az embereket.

November 1.

Marianna, Igor, Benigna, Benignusz és Benke napja.

Marianna: Latin eredetű név, a Mariana névből származhat. Jelentése: Marius családjaához tartozó, Szűz Máriához tartozó. Más magyarázat szerint, a Mária és az Anna összetételének tekintik a legtöbb nyelvben.

Igor: Német, orosz eredetű név, a germán Ingwar név orosz változata. Jelentése: Yngvi isten segítségével oltalmazó.

1801. XI. 1. – 209 éve történt

A szicíliai Cataniában megszületett Vincenzo Bellini, az olasz operairodalom egyik kiemelkedő képviselője, akinek leggyakrabban játszott műve a Norma című opera.

1845. XI. 1. – 165 éve történt

Megszületett Sáromberkén Gróf Teleki Sámuel világutazó, az egyik legnagyobb magyar Afrika-kutató. (Nem azonos a másik, nála idősebb Teleki Sámuellel, aki magas kormánytisztviselőket töltött be.)

November 2.

Achilles, Viktor, Tóbiás, Bató, Bogdán és Viktória napja.

Achilles: Görög, latin eredetű név, az Achillesz név s-sel ejtett, régi magyar formája. Jelentése: a kígyó fia.

Tóbiás: Héber, latin eredetű név. Jelentése: Jahve jó.

1766. XI. 2. – 244 éve történt

Az észak-csehországi Trebnitzben megszületett Joseph Wenzel Radetzky gróf, osztrák tábornagy, akinek custozai győzelme hírére id. Johann Strauss a Radetzky-induló című szerzeményt komponálta.

1892. XI. 2. – 118 éve történt

Apatinban megszületett Ábrahám Pál zeneszerző, karmester (Hawaii rózsája, Bál a Savoyban).

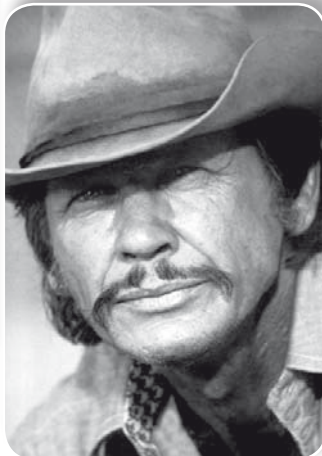
November 3.

Győző, Bertold, Bálint, Valentin, Ida, Hubert, Szilviusz, Malakiás és Szilvia napja.

Győző: 19. századi nyelvújító névalkotás, a Viktor magyarító lefordítása.

Malakiás: Héber eredetű név. Jelentése: angyal, Isten követe, küldöttje, küldöttem, hírnököm.

1920. XI. 3. – 90 éve történt

Megszületett Charles Bronson (eredeti nevén: Buchinsky) amerikai filmszínész. Legismertebb filmjei: A piszkos 12, Volt egyszer egy vadnyugat...

1900. XI. 3. – 110 éve történt

Megszületett Adi Dassler, az adidas sportmárka megalapítója, a PUMA-t megalapító Rudolf Dassler öccse.

LEXIKON

NEVEM: **Csuvik Sarolta.**

BECENEVEM: Sári, Sárika.

HELYSÉG: Ada.

SULIM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly iskola, 5. c.

OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Pesznyák Erika.

ALSÓS TANÍTÓIM: Ürményi Erika, Barna Helga.

AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: Elnök: Raffai Balázs, titkár: Csuvik Sarolta, pénztáros: Horvát Alíz.

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Magyar, műszaki, angol, történelem, biológia, torna, rajz.

AMI NEHEZEN MEGY: Matek.

KEDVENC TANÁRAIM: Máriás Valéria, Pesznyák Erika, Raffai Magdolna.

HOBBIM: Kézilabda.

KEDVENC OLDALAIM A JÓ PAJTÁSBAN:

Vicckupac, Mesélgető.

KEDVENC KÖNYVEIM: A két Lotti, Robinson Crusoe.

KEDVENC FILMJEIM: Barátok közt, Árva angyal, Alkonyat.

KEDVENC SPORTOM: Mindegyik.

KEDVENC EGYÜTTESEM: Tankcsapda.

KEDVENC DALAIM: Rihanna mindegyik száma.

KEDVENC SZÍNÉSZEM, SZÍNÉSZNŐM:

Robert Pattinson, Krsiten Stewart.

KEDVENC SZÍNEM: Az összes.

KEDVENC ÉVSZAKOM: Tavasz.

KEDVENC ÉTELEIM, ITALAIM: Az összes étel, szörpök, ásványvíz.

MIT TUDOK FŐZNI, ELKÉSZÍTENI: Puding, pizza.

KEDVENC ÁLLATOM: Mindet nagyon szeretem.

MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Fodrász. NO, ÉS A SZERELEM? Nincs.

Levelezőtársat keresek!

NEVEM: **Bács Ágnes.**

BECENEVEM: Ági, Gicus, Gigi.

CÍMEM: 24430 Ada, Dimitrije Tucović u. 36.

SULIM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly iskola, 5. b.

OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Bacsai Dávid.

ALSÓS TANÍTÓIM: Berta Rózsa, Apró Zsófia, Gergely Antal, Szügyi Livia.

AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: Elnök: Vastag Nikolett, titkár: Lehoczki Anna, pénztárosok: Bács Ágnes, Szécsényi Kata.

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Rajz, biosz, matek, magyar, osztályfőnöki.

AMI NEHEZEN MEGY: Földrajz.

KEDVENC TANÁRAIM: Pesznyák Erika, Máriás Valéria, Bacsai Dávid.

KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.

KEDVENC KÖNYVEM: Harry Potter, Lufi és Szamóca.

HOBBIM: Zeneiskola, szalvétagyűjtés.

KEDVENC FILMJEIM: Barátok közt, Harry Potter.

KEDVENC SPORTJAIM: Biciklizés, görbi.

KEDVENC EGYÜTTESEIM: Rosszcsontok, Neoton, Abba.

KEDVENC DALOM: Thank your for the Music (Abba).

KEDVENC SZÍNÉSZEIM, SZÍNÉSZNŐM: Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson.

KEDVENC SZÍNEIM: Fekete, piros, szürke, fehér.

KEDVENC ÉVSZAKAIM: Nyár, tél.

KEDVENC ÉTELEM, ITALAIM: Szezámagos bundás csirke, Fanta, bodzaszörp.

AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Pizza, sült hús, turmix, leves.

KEDVENC ÁLLATAIM: Cica, delfin, szurikáta.

MI LESZEK, HA NAGY LESZEK: Énekes, színész.

NO, ÉS A SZERELEM? Rég nincs!

NEVEM: **Hagymás Dávid.**

BECENEVEM: Dávid.

TELEFONSZÁMOM: 062/268-662.

HELYSÉG: Ada

SULIM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly iskola, 5. b.

OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Bacsai Dávid.

ALSÓS TANÍTÓIM: Berta Rózsa, Apró Zsófia, Szügyi Livia.

AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: Elnök: Vastag Nikolett, titkár: Lehoczki Anna, pénztárosok: Szécsényi Kata és Bács Ágnes.

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Rajz, német, angol.

KEDVEDNC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.

KEDVENC KÖNYVEM: Nincs.

HOBBIM: Komputerezés.

KEDVENC FILMEM: Hatodik érzék.

KEDVENC SPORTOM: Boks.

KEDVENC EGYÜTTESEIM: Voder, Rammstein.

KEDVENC DALOM: Nincs.

KEDVENC SZÍNÉSZEM: Arnold

Schwarzenegger.

KEDVENC SZÍNEIM: Kék, zöld, piros.

KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár.

KEDVENC ÉTELEIM, ITALOM: Spagetti, pizza, kóla.

MIT TUDOK FŐZNI, ELKÉSZÍTENI: Semmit.

KEDVENC ÁLLATOM: Tigris.

MI LESZEK, HA NAGY LESZEK:

Komputerzseni.

NO, ÉS A SZERELEM? Niki.

Levelezőtársat keresek.

Nemzetünk nagyjai

Kosztolányi Dezső

Szabadkán született 1885. március 29-én, Budapesten halt meg 1936. november 3-án. Gimnáziumi tanulmányait Szabadkán kezdte. Szabadkai éve alatt került szorosabb barátságba unokatestvérével, Brenner Józseffel, aki Csáth Géza néven vált híres novellistává. 1903-ban kezdte meg egyetemi tanulmányait Budapesten, magyar–német szakon, ahol állandó szereplője volt Négysz László stílusgyakorlati szemináriumainak, és barátságot kötött Babits Mihállyal, Juhász Gyulával. 1904-ben a bécsi egyetemre is beiratkozott. 1906-tól a Budapesti Napló belső munkatársa lett, újságíróként később több folyóiratnak (A Hét, Élet, Világ, Pesti Napló, Esztendő, Új Nemzedék) is dolgozott.

1907-ben jelent meg első verseskötete, a Négy fal között, melyet Ady Endre az „irodalmi író” címkével illetett. 1908-tól az induló Nyugat egyik szerzője, tanulmányai, lírai és prózai művei egyaránt jelentek meg a folyóiratban. Az 1910-ben megjelenő versciklusa, A szegény kisgyermek panaszai meghozta számára a népszerűséget. Rendkívüli munkabírással dolgozott, legendás volt irodalmi műveltsége és nyelvismerete. Jelentős műfordító tevékenysége is. 1913-ban feleségül vette Harmos Ilona színésznőt. Az 1920-as években írta meg a magyar prózairodalom remekműveinek számító regényeit, a Nero, a véres költőt (1922), a két „sárszegi” témájú regényt, a Pacsirtát (1924) és az Aranysárkányt (1925), végül az Édes Annát (1926). 1921-től a Pesti Hírlap munkatársa, ekkortól jelentek meg nyelvművelő cikkei (A tíz legszebb szó). 1929-ben részt vett A Toll Ady-vitájában, Az írástudatlanok árulása (Különvélemény Ady Endréről) című pamfletjével. A Számadás (1935) kötet verseit a modern magyar líra csúcsteljesítményeiként tartjuk számon. Kosztolányi 1925-ben írta első Esti Kornél-novelláját. Az 1933-ban megjelenő Esti Kornél novellaciklus összetett műfajiságával a 20. századi magyar prózát megújító alkotások közé tartozik. 1934–36 között gégerák miatt többször kezelték, meg is operálták. Halálát követően 1936 decemberében a Nyugat emlékszámot adott ki.

Lírai életművében két pályacsúcs rajzolódik ki, az egyik A szegény kisgyermek panaszai kötet versei, melyek kettős látásmód mentén szerveződnek, ahol a beszélő lírai én pozíciója és a gyermek tekintete kap hangsúlyt (Mint aki a sínek közé esett, Mostan színes tintákról álmodom). A másik, a kései Számadás kötet, melynek legfőbb témája az elmúlás, a mélyen átélt egzisztenciális pillanatok kivételessége (Esti Kornél éneke, Marcus Aurelius, Hajnali részegség, Szeptemberi áhítat, Őszi reggeli, Halotti beszéd, Ének a semmiről). Lírai, illetve elbeszélő műveire a szimbolikus formanyelv és az impresszionista észlelésmód mellett a lét egzisztencialista fel-

fogása jellemző. Novellistaként a lélektani próza hagyományához kapcsolódott, regényíróként a nyelvet a tudat létezési formájának tekintette, és azt próbálta érvényre juttatni műveiben.

Horváth Zsuzsanna
(Nemzeti Évfordulóink, 2010)

Egy rossz költő mily megindító

Egy rossz költő mily megindító. Már évekig nem beszéltek felőle, azután lassan elfelejtették. Megkopva és ősen bandukol most, szakadozott kabátja gombja fityeg, s kiadatlan verseit füttyöréshi a téli szélnek. Mennyi gőg és erő. Az arcán gyűlölet, irigység, mely messziről valami éteri bánatnak látszik. Mellette a híresek, kiket fizetett cikkek magasztalnak és ünnepelnek a vad hangversenytermek tapsai, kalmárok, vagy szerencsevadászok. Kopaszkodó, büszke apostol-homlokára az élet tette könnyes koszorúját, fölstenítve ifjúkori álmát, melyben egyre jobban hisz. Még a rossz táplálkozástól és tüdőbajából származó soványsága is stílusos. Akár a könyvben. Hiába beszéltek, kritika, irodalom. Ő az idealizmus. Ő az igazi költő.

Szeretet

*Mennyi ember van,
akit szeretek.
Mennyi nő és férfi,
akit szeretek.
Rokonszenves boltileányok,
kereskedősegedek, régi és hű
cselédek, lapkihordók, csöndes,
munkás írók, kedves tanárok,
kik vesződnek a kisfiammal.
Találkozunk mi olykor-olykor,
meg-megállunk, szemünk összevillan,
s én még maradnék tétovázva,
talán hogy elmondjam ezt neked.
Mégsem beszélek, mert csak a részeg
aggastyánok a pulyák fecsegnek.
Ilyesmiről szólni nem izléses.
Meg aztán nincsen is időnk.
De hogyha majd meghalok egyszer,
s egy csillagon meglátom őket,
átintek nékik kiabálva,
hajrázva, mint egy gimnazista:
„Lásd, téged is szerettelek.”*

RÜGYFAKADÁS

Az aranyalmafa őrzője voltam

Hol volt, hol nem volt, még az Óperenciás-tengeren is túl volt egy kis városka. Ebben a városkában éltem egy nyugodt utcában. Egy nyári reggel a kutyám, Bond ugatása ébresztett fel. A helyi postást ugatta, aki levelet dobott a postaládámba.

Kivettem a levelet, melyben ez állt:

Feladó: Maga a király.

Címzett: Bájity Lídia.

Izgatottan és kíváncsisággal bontottam fel. A levél egyszerű és érthető volt. „Holnaptól te fogod őrizni az aranyalmafát!”

Tisztelettel: a Király!”

Nagyon megörültem. Boldog voltam, hogy a király ezt a feladatot bízta rám. Bepakoltam a hátizsákomba a szükséges dolgokat. Elemlámpa, szúnyogriasztó, zenelejátszó (ha netán elgyszunnyadnék), persze elemőzsiát is vittem. Hamar beesteledett. Nehezen tudtam ébren maradni, amikor susogásra lettem figyelmes. A hang a bokrok mögül jött. Gyorsan elbújtam egy odvas fa mögé, s onnan figyeltem. Alakjáról felismertem, hogy kicsiny, apró és fürgé. Ez csak manó lehet. A kis törpe nagy gyorsasággal mászott fel a fára, és teleszedte zsákját az aranyozott gyümölcscsel. Ahogy lefelé mászott, a lábánál fogva kaptam el. Bezártam a kalitkába, amit otthonról hoztam. Másnap kora reggel büszkén indultam a zsákmánnyal a király elé. Ófelsége rögtön fogadott. De hisz ez az én legfiatalabb fiam, akit a gonosz banya varázsolt el! – örült meg a király.

– Hálám jeléül egy csodaszőnyeggel ajándékozlak meg! – mondta.

A király csillagásza valami érthetetlen szavakat mondott, és lássatok csodát! A manóból igazi dalia kerekedett.

A nekem ajándékozott szőnyeg otthonomba röpített. Leszálláskor aranypénzek hullottak ki belőle. A jutalomból segítettam a szegény embereken. Jószágokat és gabonát vásároltam a számukra.

Aki nem hiszi, járjon utána!

Bajic Lídia, 5. osztály, Emléiskola, Zenta

Most már ő is családtag

Már régóta szerettem volna egy kutyát, de a szüleim úgy gondolták, hogy még nem nőttem fel a kutya gondozásához.

Egyszer a testvérem beállított, és elmesélte, hogy látott egy ebet, amely gazdára vár. Összeültünk, és megbeszéltük, hogy bővül a család. Apukám nem rajongott az ötletért, nehezen ugyan, de igent mondott. Elmentünk a kiskereskedésbe, s ő rámtékkintett a csillogó szemeivel, és elbűvölt a fénylő, bársonyos szőre. Megvettük, és hazahoztuk. Sajnos egész éjjel nem tudtunk aludni. Másnap reggel megtanítottam visszahozni a faágat. Eldobtam, visszahozta. Megmutattam, hogy hol fog aludni.

Mindennap négyszer adok neki enni, és többször is cserélem a vizét. Sokat játszunk és hempergünk a homokban. Egyszer csak egymás szemébe néztünk, és mintha azt mondta volna: „Szeretlek!”

Nem mondta ki, de éreztem.

Sokáig tanakodtunk, mi legyen a neve. Aida, a nővérem kitalálta, legyen a neve Rufó. Szerintem tetszett neki ez a név, meg hallgatott is rá. Egy nap a boltba indultam, már az ajtón mentem kifelé, mikor anyukám szólott:

– Várj! Látok valamit a kapu előtt. Kinyitja, hát bejön Rufó. Ott ült a kapu előtt, és nem bórkodt el. Így tudtam meg, hogy nagyon szeret bennünket.

Most már ő is családtag.

Halász Krisztián, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Cserkeszölőn

Egy meleg nyári reggelen elindultunk Magyarországra, Cserkeszölőre.

Korán mentünk. Már kilenc órára odaértünk. Megreggeliztünk, és a fürdőbe igyekeztünk. Nagyon sokan voltak. Tíz szobánál szebb medence várt ránk. Külön volt a gyerekek, felnőttek és idősek fürdője. Mi a gyerekfürdőt választottuk. Lángos a vize, és jól lehetett benne lubickolni. Egy óriás vödörbe vizet engedtek, és időnként a gyerekseregbe öntötték. A második medence fölött kb. tíz méter magasságban ponyva volt kifeszítve. Lépcsőkön jutottunk fel, majd a mélybe csúsztunk rajta. Időközben forogni is lehetett. Ez nagyon érdekes volt. Aztán csengőszó hallatszott.

– Vajon ez miért szól? – kérdeztük anyukámtól.

– Ez az egyik medencébe hívja a fürdőzőket, ugyanis óriás hullámok keletkeznek ott nemsokára, ami mindenkit a magasba röpít – válaszolta anya. Ez olyan érdekes, mintha a tengeren volnánk.

Az idő gyorsan elmúlt. Estefelé hazaindultunk. Útközben a Tescóban vásároltunk. Ez volt a legszebb nyári élményem.

Megyeri István, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Nálam járt a kis herceg

Késő este volt már. Milliós csillag ragyogott az égen. Eszembe jutott, hogy a kiskutyám még nem kapott enni. Kis tányérkába tettem egy marék csontot, és kivittem az udvarra. Amíg Dixi elfogyasztotta, a virágoskertben megpillantottam egy szőke fiúcskát.

Aranyhaja szinte világított a sötétben, és én megijedtem.

– Ki vagy? Hogy került ide?

– Nem ismersz meg? Most olvastál rólam a magyarórákon.

– Látom, aranyálád van, gyönyörű ruhád. A kis herceg vagy?

– Igen, az vagyok. A B-612-es kisbolygóról jöttem hozzád vendégségbe.

– Gyere, bevezetlek a szobámba!

– Mi ez a kis szőrgombóc a lábad mellett? – kérdezte.

– Ez csak a kiskutyám, Dixi. A te bolygódon nincsen kutya?

– Mi az a kutya?

– Az egy négylábú állat, az ember leghűségesebb barátja.

– Én is lehetek a barátod? – kérdezte ijedten.

– Te leszel a legjobb barátom, ha akarod. Tudom, hogy barátokat keresel és szeretet.

– Az előbb említetted, hogy bemegyünk a szobádba. Mi az a szoba?

– Gyere, mindjárt bent leszünk.

Bementünk, és fölkapcsoltam a tévét.

– Mi az a tévé?

– Ez egy doboz, ami filmeket és különféle műsorokat sugároz.

– Ez a másik doboz micsoda? – kérdezte tőlem.

– Még okosabb, mint a tévé, ez számítógép. Jól lehet rajta játszani. Megtaníthatlak internetezni?

– Igen, de mi az az internet?

– Az interneten megtalálsz mindenféle adatot a világról.

A kis herceget minden érdekelte, és mindenre rákérdezett: mi a lámpa, mi az ágy, mit a szekrény. Én készségesen feleltem neki, majd neteztünk. Egymás mellett ültünk, és éreztem, hogy jó barátok lettünk. Amikor elfáradtunk, felállt a kis herceg, rám mosolygott, és elköszönt tőlem.

– Örülök, hogy vendégül láttál – mondta. – A barátom lettél, Viki, ezért meghívlak a B-612-es bolygóra, az én birodalmamba. Egy csillagos éjszakán eljövök, és magammal viszek.

Azóta várom, mert hiszek neki, hisz a barátom lett.

Holló Viktor, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Csacsírmek

1. Finom az alma, sok a vitamintartalma.
2. A könyv poros, de nagyon okos.
3. Az utca neve Dózsa, sok benne a rózsza.
4. Jó gyerek Kálmós, csak egy kicsit álmos.
5. Jaj, ide látszik, hogy Sanyi jól játszik!
6. Szegény Sára beteg lett mára.

Csibri Vivien, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

**Januskó Zsuzanna
csantavéri tanuló
rajza**

Tündérország őre

Tudjátok-e, hogy Tündérország merre található?

Még azt sem hiszitek el, hogy létezik? Hát én most elmesélem nektek, hol és merre található. Iszonyatosan messze van, a földkerekség legmesszebbi pontján. Az óriások országán is túl, a boszorkánybarlang szomszédságában, az Óperenciás-tenger közepén van egy sziget, és ott található Tündérország. Hogy én ezt honnan tudom? Hát csak onnan, hogy tíz évig én voltam kapujának őrzője. Nálunk ez hagyomány, apáról fiúra száll ez a szolgálat. Aki Tündérország őrzője, rettenetesen nagy erővel ruházzák fel, sosem lesz beteg, nem fog rajta semmilyen varázslat, bűbáj. A mi családunkban ez szerencse, még azért is, mert, aki iszik az élet vízből, az örökké ifjú marad. A tündéreket személy szerint ismerem. Legjobban a tündérgyerekeket szeretem, mert csak játszadoznak, és ha kedvük tartja selyemfonálból szívárványt fonnak. Ezt az ember csak akkor látja, amikor nyári zápor után kísüt a napsugár.

Ha kedvet kaptatok, hogy ellátogassatok Tündérországba, és ha már a kapujánál álltok, az örök csak mondjátok azt, hogy én küldtelek benneteket, ő majd beenged, hisz ő az én fiam.

Gregus Áron, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Állatok a boltban

Liza néni kedves boltos,
van egy kutyája, a Foltos.
Egyszer aztán ez a kutya,
volt oly bátor a kis buta,
hogy meghívjon sok állatot a boltba,
hol lesz innivaló, tánc és torta.
Liza néni pedig mit sem sejtett,
az üzletben szép nyugodtan borsót fejtett.
Borsófejtés közben elnyomta az álom,
s mikor felébredt, sok állatot látott.
„Egy, kettő, három, négy,
honnan jön ez a sok légy?!
Tele van a boltom kosszal,
ez engem nagyon bosszant!
Van itt macska, légy meg kutya,
ezenkívül ló és ludak,
az eladandó ruhákban egerek,
ha nem takarodtok el, mindenkit megverek!
Hol vagy, kicsi kutyám, Foltos?
Hív a gazdid, Liza boltos!”
„Itt vagyok, itt vagyok!”
Vakkant Foltos egy nagyot.
„De rossz kutya voltál, Foltos!”
Szídj a Foltost Liza boltos.
„Te hívtad ide ezeket:
a kutyákat, macskákat, legyeket?!”
„Igen, én voltam, sajnálom,
egy nagy buli volt minden álmom.”
„Jól van, Foltos, nem haragszom,
de belőlük nincs semmi hasznom!
Küldjed szépen haza őket,
mert ki kell szolgálnunk a vevőket!”

Surányi Bettina, 7. osztály, Kis Ferenc iskola, Orom

Pletikoszity Dávid csantavéri tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Rózsa Sándor cimborája voltam

Nagy híre volt mifelénk Rózsa Sándornak!
Tettein az emberek nagyokat ámultak.
Szegény embert ő soha nem bántott,
Ha tehette, a gazdagoknak ártott.

A legjobb cimborája én voltam Sándornak,
Velem voltam, ha nagygazdát vámolta.
Jóban-rosszban együtt voltunk,
Még ruhát is ugyanolyant hordtunk.

Sok szegény embernek segítettünk,
Azután együtt, vigadva ebédeltünk.
Szerettek is bennünket a szegény sorsú népek,
Jó módban teltek el felettünk az évek.

Száz pandúr üldözött bennünket,
Mégsem vették el a rablástól kedvünket.
Bujkáltunk: erdőben, pincében, padláson.
Ez a történetünk úgy nagyjából.

Temunovity Sztella, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Fél véka ezüst, fél véka arany

Mikor a tizenkét kőműves Déva várát felépítette, fél véka ezüstöt s aranyat kapott.

Tisztességesen szétoztották maguk között, s mindenki hazatért. Kelemen kőműves szíve bánatos volt, hogy elvesztette hőn szeretett feleségét, de azon is jó sokat gondolkodott, hogyan mondja el a szívszorító hírt kisfiának. Ment, mendegélt, s amikor megpillantotta a házát, nagyot sóhajtott. Ahogy egyre közelebb ért, lelke annál jobban fájt, hogy mit fog szólni a fia, ha megtudja, mi történt az ő édesanyjával. Egy napig halasztgatta, de aztán elmondta a fiúnak. Ahogy a gyermek ezt a szomorú hírt megtudta, keservesen sírva elindult magas Déva várra.

Kőműves Kelemen pedig azzal a tudattal élt tovább, hogy akiket a világon legjobban szeretett, azokat sohasem látja többé.

Pósa Viktória, 5. osztály, Jovan Jovanović Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Egy megszeliítés története

Ájándékot kaptam. A dobozból egy rózsaszínű orrocska bújott elő.

– Kiscica! – kiáltottam örömben. Mica lett a neve.

A cicus ijedten ugrott ki a dobozból, és egy pillanat múlva már az ágy alatt volt.

– Cicus, cicus! – hívogattam, de időbe tellett, mire magamhoz édesgettem. Egy kosárba puha takaróból ágat csináltam neki. Egy tányérből tejjel kínálom. Örömmel belefetyelte. Ekkor megnyugodott, és játszani kezdett. Volt rá példa, amikor a függönyön mászott, vagy kis mancsával az asztalterítőn járt. Néhány napba telt, mire megtanulta, hogy mit szabad és mit nem. Most már kezdi érteni, mikor hívom, és olyankor örömmel szalad hozzám.

Szeretem ezt a kis szőrpamacsot, és mindketten örülünk, amikor az ölemben gömbölyödik, én simogatom, ő pedig hálásan dorombol.

Faragó Anita, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Megnyílt a medence

Elérkezett a szünidő, amit nagyon vártam. A barátaimmal előre megbeszéltük, hogy mindennap elmegyünk a fürdőbe, de a fürdőt az idén egy kis késéssel nyitották meg.

Első nap nagy volt a boldogság, csak úgy sereglettek a gyerekek, és persze mi is ott voltunk a barátaimmal. Két órára megtelt a fürdő. Szólt a zene, kellemes lángosillat szállt a levegőben. Ugráltunk és labdázunk a vízben. Egyszer csak valaki a lábamnál fogva próbált a víz alá húzni. Nagyon megijedtem, de amikor előbújt a „merénylő” a víz alól, megkönnyebbültem, mert csak az apukám volt az.

Most kezdődött csak az igazi játék! Sorba álltunk, és apu hátáról ugráltunk fejeseiket. Az idő gyorsan elrepült, csak azt vettük észre, hogy lassan bezár a fürdő, ezért mi is hazafelé indultunk.

Az úton éreztem, hogy alig van erőm a biciklit tekerni, mert annyira fáradt voltam. Hazatérve bevacsoráztam, és már bújtam is az ágyba. Rögtön elaludtam, de álmomban még mindig a fejeseiket ugráltam apu hátáról.

Neurocsni Armand, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

RÜGYFAKADÁS

A kiskunmajsai élményfürdőben

Egy kicsit borús nyári hétvégén elindult a család Kiskunmajsára. A barátom, Szilárd is velünk tartott.

Anyus javasolta, hogy álljunk meg Kiskunhalason, a Tescónál.

– Bevásárolunk? – kérdezte apus.

– Igen – feleltük. Anyus fogta a kosarat, és indult az invázió. Szili sok jó terméket ajánlott, amit meg is vettünk. Ezután végre elindult a csapat a nagy úti célhoz. Útközben Szilárd, szokása szerint, sok jó viccet mesélt, apu az utat figyelte, nehogy állat ugorjon elé. Végre célhoz értünk: a kiskunmajsai élményfürdőhöz.

– Ott vannak a csúszdák! – mondta Szili.

– Ott meg a termálmedence – jelentettem. Szilivel le is vetköztünk, és irány a víz. Először a csúszdákra, majd a golfpálya mögé szaladtunk. Apus és anyus persze a termálmedencében lazított. A szaunát is kipróbáltuk, de én nem bírtam sokáig. Találkoztunk németországi lányokkal, akik beszéltek a nyelvünket. A kihagyhatatlan magyar lángost se hagytuk ki. Következett a babamedence. Ott is találtunk barátokat, de most fiúkat. A babafürdés után irány a hullámedence. Az volt a legjobb. A szép kék színével kápráztatott el bennünket, ott voltunk a legtovább.

– Mekkora hullám! – mondta Szili.

– És az ott? – ordítottam.

Így telt el e gyönyörű nap. Sajnos minden jónak egyszer vége is lesz. Bár csak jövőre is mehetnék!

Baracska Vidor, 5. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Kék-játék

Kék az ég, és kék a föld,
Kék a fa, és kék a zöld.
Kék a madár, kék a tó,
Kéken kék a kék folyó.

Kék a ház, és kék a lány,
Kék a hegy, és kék az árny...
Kék a nap, és kék a folt,
Kéken kéklik fenn a hold.

Kucora Barbara, 6. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

Megváltoztatlak, iskola!

Az iskolában sok változtatnivaló lenne, mert egy kicsit el van hanyagolva. A kerítést már újra kellene festeni. Az épületen kívül sok szép nagy fa van, a játszótérre kicsinek találok. A gyerekeknek megmagyaráznom, nem azért járnak az iskolába, hogy itt legyenek és rongálják, hanem azért, hogy belőlük is egyszer dolgozó ember legyen. Sok gyerek hazudik, és az iskola területén dohányoznak, ez nem tetszik nekem. Több olyan órát kellene tartanunk, amelyeken a szabadban lehetünk, és játékosan tanulunk. Jó lenne egy nagyobb tornaterem, jó felszereléssel. Szeretem a virágokat, habár azokat is le a szekták tépni a diákok, ilyenkor úgy érzem magam, mintha a szívemet tépnék ki. A mi iskolánk nagy épület, van emelete is, ott vannak az óvodások és az alsósok. Azt nem szeretem, hogy a végében soha nincs szappan, törölkendő, ezt is szigorítanám, hogy mindig legyen.

Az iskolát még nem sikerült megváltoztatnom, de remélem, egyszer így lesz, ahogy én elképzeltem.

Balassa Sára, 6. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras

Az osztályban tizenhárman vagyunk

Szeptember elseje van. Örömmel ugrálok le a lépcsőn, kifutok az udvarra, és sietek. Alig várom, hogy az iskolába érjek. Az úton sok gyerekkel találkozom, izgalom ül az arcukon. Befordulok a sarkon, és megpillantom az öreg épületet.

Ahogy belépek a nagykapun, sok ismerős arcot látok. Tele az udvar, és mindenki várja az első csengőszót. A barátnőimhez megyek, és arról beszélünk, hogy ki hogy töltötte a nyarat. Az egész udvar a diákoktól hangos. Végre csengetnek. Felmegyünk a lépcsőn a folyosóra. Itt semmi sem változott, minden a régi, mégis olyan furcsa. Mintha nagyon régen jártam volna itt. Új tantermet kaptunk, és ide igyekeztünk, a folyosó végén az utolsó terem a miénk. Belépek, leteszem a táskámat, és elkezdek nézelődni. Ez az új tanterem kisebb, mint a régi tanteremünk. A két ablakon zöldes, virágos függöny. Kevesebb pad van itt, és kevés hely van köztük. A tábla új, a falakon képek, poszterek és térképek sorakoznak. Egy törött asztalon virág. Mindenki bejön a tanterembe. Tizenhárman vagyunk, és ezért tettek át minket egy kisebb terembe. A tizenhárom gyerek közül kilenc fiú és négy lány. Zsuzsi levágatta a haját, és a bőre lebaranult. Sári beszélget Helénával, a fiúk meg egymással. Köztük egy új fiú is van, akit még nem ismerünk.

Pár perc múlva csengetnek. Belép a tanárnő, és elkezdődik az új tanév.

Godányi Mária, 6. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Kedves Pajtások!

Ismertetem a mai Rügyfakadás kínálatát:

Az olvasmányok egy-egy eleméből, motívumból új történetet kerekített **Gregus Áron** és **Bajic Lidia**, s képzeletvilágukba elkauzoznak bennünket is. **Temunovity Sztella** a 19. századba álmotla vissza magát, hogy Róza Sándor cimborája lehessen, és hogy a híres betyárról szóló balladák számát a saját szerény versével gyarapítsa. Rimekkel és színekkel játszik **Csibri Vivien** és **Kucora Barbara**. **Holló Viktort** az izgatja, vajon mire csodálkozna rá a kis herceg, ha megjelenne most közöttünk, s ezt az ötletét szellemes fogalmazásba építette bele. Mesehősnek érezhette magát **Megyeri István** és **Baracska Vidor** a nyáron, ők ugyanis az élményfürdők nyújtotta lehetőségeket élvezték, mi pedig az erről szóló írásait. A jelen időben is lehetnek szép élményeink, ha például egy aranyos cicával vagy kutyussal ajándékoz meg bennünket a sors, mint ez **Halász Krisztiánnal** és **Faragó Anitával** történt. S pláne, ha a tehetséges, állatbarát **Surányi Bettina** versében is szerepet kapnak ezek a teremtmények. Ha már a valóságban vagyunk, persze itt van az iskola. Benne néha jól érezzük magunkat, néha nem, de ha elfogadjuk **Balassa Sára** ötleteit, kívánságunk szerint változtathatnánk második otthonunkon legalább képzeletben.

Az e heti postába küldött írásokat (és rajzokat) a következőknek köszönöm:

Ada: Farkas Anett, Juhász Orsolya, Rind Roland, Tóth Teodóra, Zetkó Gergő;

Csantavér: Babić Ivet (2 írás), Bakos Alexandra, Bócsity Márk, Gregus Áron, Hovanyec Ildikó, Huszta Csongor (2 írás), István Anna, Kozma Regina, Kőműves Kristóf, Lakatos Valentina, Nagy Enikő, Nagy Noémi, Nagy Torma Enikő, Pletikosztó Dávid, Rékli Lejla, Róza Barbara, Róza Boglárka (2 írás), Vituska Olivér és Vituska Viktória; Rajzot küldtek: Hovanyec Anita, Januskó Szuzanna, Major Boglárka, Pletikosztó Dávid és egy névtelen;

Óbecse, Samu Mihály iskola: Bálint Andrea, Legényi Karolina, Magyar Zsófia;

Pacsér: Csányi Gregor, Juhász Gergely, Nagy Viktória Blanka, Penk Emília, Szél Lilla, Vörös Roland (2 írás);

Palics: Harmat Tamara, Horvát Barbara, Kucora Barbara, Sors Ádám;

Szilágyi: Horvát Zsófia, Mészáros Noémi, Stampfer Lea, Tari Eleonóra;

Zenta, Emlékiskola: Anitits Dávid, Bajic Lidia, Gyetvai Márton, Horváth Káti Krisztina, Katona Réka, Milanović Csaszlav, Molnár Ákos és Törteli Judit.

Üdvözléssel:

Tomán Mária

Ötödikes lettem

Mint minden évben, az idén is vártuk már szeptember elsejét.

Az iskolakezdés mégis különlegesebb volt. Nagy dolog történt velünk. Ötödikesek lettünk. Kicsit nehéz megszokni, hogy minden órára másik tanár jön, és másik tanterembe vándorolunk. Ez nagy változás számunkra, mert négy évig egy termünk volt. A tanárok különbözőek. Némelyik szigorú, néhány pedig nem. Most már sokat kell tanulunk. Nekem a történelem és a földrajz tetszik a legjobban.

Vártam már az ötödik osztályt, de azért a tanító néni is hiányzik. Remélem gyorsan megszokjuk az új helyzetet.

Molnár Lilla, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Ötödikes lettem

Az ötödikről semmi jót nem hallottam.

– Nagyon fura lesz minden órára másik terembe menni, ha elhagysz valamit, az végleg elveszett – állította anya.

– Tudok én vigyázni a cuccomra! – feleltem.

Nagyobb baj, hogy minden tantárgyat másik tanár fog tanítani, és mind azt akarja majd, hogy az ő órájára készülj.

Az ötödiket rosszabbnak képzeltem el, mint igazából lett. Jó érzéssel tölt el, amikor visszagondolok az első napra. Amikor elindultam otthonról, mindenki sok szerencsét kívánt.

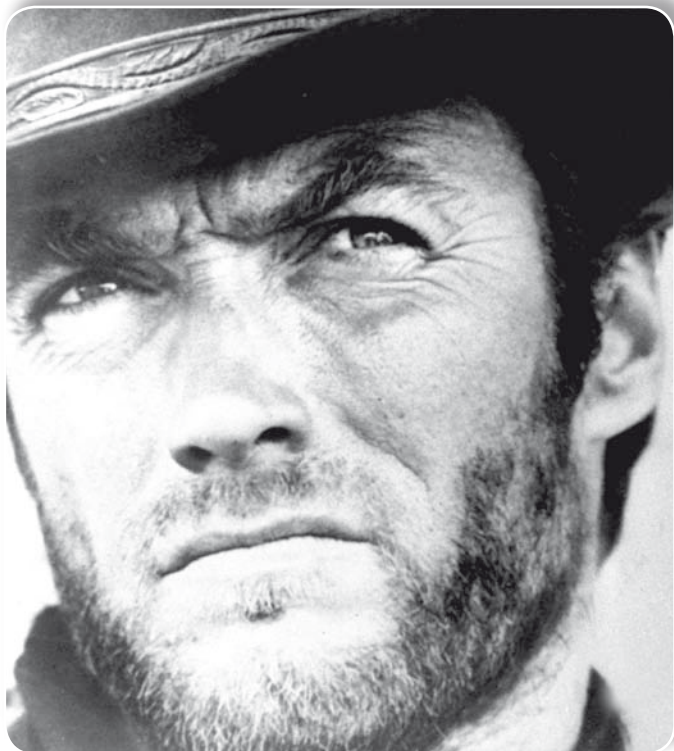
– Minden jót. Lillácskám, majd szorítok neked! – köszönt el anya.

– Sok szerencsét, és minden jót! – kívánta apa.

A jókívánságok után végre útra keltem. A madarak vidám csicseregése mellett és a szellő gyöngéd fuvallatával szinte öröm volt suliba menni. Jó volt hallani a vidám pajtások kuncogását. Nekem a biológia tetszett meg a legjobban, mert a növényekről tanulunk, és engem ez érdekel. A tornát azért kedvelem, mert ott sokat mozgunk. Eddig a magyart nem szerettem, de mostanában egyre jobban tetszik. A földrajz nem éppen a kedvemre való, de azért tűrhető. A többi órán megvagyok, de nem nyerték el a tetszésemet.

Ahogy indult az ötödik, nem a legjobb volt, de jobb, mint, amire számítottam. Kíváncsi vagyok, hogy mi lesz a jövőben, és hogy meg fogom-e kedvelni a többi tantárgyat.

Dér Lilla, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

– Tudtommal az olasz rendező, Sergio Leone mindössze 1500 dollárt kapart össze neked az első spaghetti-westernben lejátszott szerepedért.

– Valóban... Az Egy marék dollárért csak egy marék dollárt kaptam. Sokáig ültem a nyeregben, Leone sztárja lettem, de aztán minden másként alakult. Visszatértem Hollywoodba, ahol 1958 és 1964 között 250 tévéfilmben szerepeltem. 1959-ben volt a Rawhide (Nyersbőr) című westernsorozat bemutatója. A nézők ettől a naptól Oroszlánfejnek becéztek. Nem véletlenül, hiszen a menedzserem tanácsára megnövesztettem a sörénymet. 1964-ben érkezett a meghívás Olaszországba, a Cinecittába, ahonnan azonnal Spanyolországba utaztunk, ahol megkezdődött az Egy maréknyi dollárért forgatása. Leonéval sajátos komoly-komolytalan stílusban kivesztük az eredeti westernműfajt...

– **Hollywoodba babérkoszorúval a nyakadban tértél vissza.**

– Így is lehet mondani. Hollywoodban elárasztottak szerepekkel. A New York-i seriff; Sasfészek; Fesd a ti kocsitokat; Harcosok; Sierra Torida; Elbűvölten; Dirty Harry-sorozat; Húszas kaliber a specialistanak; Josey Wales; Szökés Alcatrazból; Tüzes róka; A hurok; City Heath; Bird; Halállista; Fehér vadász, fekete szív; Tökéletes világ; A szív hídjai; Úrcowboyok; A dicsőség zászlaja; Million Dollar Baby; Gran Torino; Invictus... meddig soroljam?

– **Oscart is nyertél.**

– Többször díjaztak. A Nincs bocsánat rendezőjeként szólítottak először a dobogóra, megkaptam az életműdíjat, több nomináció után újabb aranyozott statua a Million Dollar Babyért... Mit mondjak? Engem nem lehet lerázni, az évek során megbizonyosodtam arról, hogy csak nagy-nagy erőbedobással, erős energiával lehet az álomgyárban talpon maradni.

– **Életutad szabályos, sohasem mocskoltak be, te sem mocskoltál be másokat.**

– 1930 májusában születtem San Franciscóban. Gyermekkorom eseménytelen volt, habár skót-angol származású szüleim évekig vándoroltak a Nyugaton. A High Schoolból egyenesen egy erdőgazdaságba csöppentem, majd hivatásos vízimentőként rohagáltam a strandokon. Az US Army stúdiójában rászoktam a filmezésre. Ekkor találkoztam Maggie Johnsonnal, akit hamarosan az oltárhoz vezettem. Az esküvő után nyomban Hollywoodba repültem – szerencsét próbálni. Első szerepemben egy laboratóriumi asszisztent

MENŐ FEJEK

Képzelt interjú

Clint Eastwood

Az álomgyár utolsó óriása megünnepelte 80. születésnapját – „Öreg cowboy, nem vén cowboy” – mondják azok, akik a színészt mindig is nagyra becsülték, mert munkáját sohasem csapta össze – Legutóbb 2005-ben nyert Oscar-szobrocskát a Million Dollar Baby című drámájában – A színész, Clint Eastwood „lelépett”, de rendezőként egyhamar nem hagyja abba...

„alakítottam”, a zsebeim tele voltak fehér egerekkel, és volt egy háromsornyi szövegem is. Egy szóra sem emlékszem.

– **Mi mindent csináltál még?**

– Szerepeltem, rendeztem és sokáig a San Francisco melletti Carmen városka seriffje, azaz polgármestere voltam.

– **Clint Eastwoode, a színész visszavonult.**

– A Gran Torino volt a „hattyúdalom”. Szépen búcsúztam a színészi pályától. Ebben a moziban összegeztem eddigi munkásságomat, s amolyan Dirty Harry-stílusban ragadtam újra fegyvert, hogy igazságot szolgáltatassak. Sok, rengeteg tervem van, szeretnék még sokáig rendezni, de lóra már nem ülök. A western meghalt, John Wayne, Robert Mitchum, Richard Widmark, Burt Lancaster, Kirk Douglas után én is megválok a coltomtól, ahogyan Dirty Harry megvált a Magnumtól. Most egy thrilleren dolgozom, címe: Hereafeter, és szeretném megfilmesíteni J. Edgar Hoover, az FBI nagyfőnökének az életútját – Leonardo DiCaprióval.

B. Z.

Ismétlés

Benőke rásandít az édesapjára:
 – Emlékszel, apu, egyszer azt mondtad, hogy kiskorodban kirúgtak az iskolából?
 – Emlékszem.
 – És ismered azt a mondást, hogy a történelem megismétli önmagát?

Gyökeret ereszt

– Apa, a megállóknál miért aszfaltozzák ki a peront?
 – Hogy az utasok oda ne gyökerezzenek!

Esti ima

– Hogyan imádkozik veletek édesanyátok esténként, kicsi gyermekeim? – kérdezi az apáca néni a hittanos nebulókat.
 Lacika jelentkezik:
 – Szemét az égre emeli, felsóhajt, és ezt mondja: „Hála Istennek, hogy ezt az ördögöt végre az ágyba raktam!”

Lassabban!

Pistike megkérdezi az ebédnél:
 – Mama, kapok még egy kis tortát?
 – Miért kéred?
 – Mert, ha nem kapok, lassabban eszem!

Egy lépés előre

A kis Kolos fél órát késik az iskolából. A tanító néni kérdőre vonja:
 – Hát te hol csavarogtál?
 – Tetszik tudni, az úgy volt, hogy mifelénk most borzasztóan jeges az út. Az ember amíg egy lépést tesz előre, kettőt csúszik vissza.
 – Akkor hogyan tudtál mégis idejönni?
 – Hát úgy, hogy egy idő után megfordultam és hazamentem.

Nem tudom

A negyedikes Pannika az iskolában azt a feladatot kapta, hogy írjon kedvenc hősről. Az anyukája roppant büszke volt, mivel a kislány ő róla írt.
 – Miért éppen engem választottál? – kérdezte tőle.
 – Mert nem tudom, hogy kell leírni Arnold Schwarzenegger nevét!

Kistesó

– Szeretnél egy öcsikét, kisfiam?
 – Igen, anyu, de csak akkor, ha fagyaltos lesz a papája!

Jó kifogás sose rossz

Zsoltika nagy késéssel érkezik az iskolába.
 – Mi történt? – kérdezi a tanítónő.
 – Egy fegyveres bandita támadt rám.
 – Uramisten! És mit vett el tőled?
 – A házi feladatomat, tanárnő kérem!

Az ovi napjai

Az óvónéni a hét napjait tanítja a gyerekekkel:
 – Hétfő, kedd, szerda... szombat és vasárnap – ismétli meg huszadszor. Aztán megkérdezi:
 – Nos, mi jön a szombat után?
 Az egész csoport hallgat, majd megszólal a legkisebb:
 – És!

Sírás lesz belőle

Pistike az órán elkezd sírni a hátsó padban. Odamegy hozzá a tanító néni, és megkérdi:
 – Miért sírsz, Pistike?
 – Azért, mert mindenki hátat fordít nekem!

Mi az?

– Tanító néni, tudja-e, mi az: piros, hat lába van és nyolc szeme?
 – Nem, Móricka. Mi az?
 – Azt én sem tudom, de ott ül a tanító néni vállán.

A pontosság erény

– Pistike, megnéznéd, mennyi mustár van még a tubusban?
 A kislány néhány perc múlva visszakialt a konyhából:
 – Az ajtótól a tűzhelyig ér, de nem találok a centimétert, hogy pontosan megmérjem!

A gyufa próbája

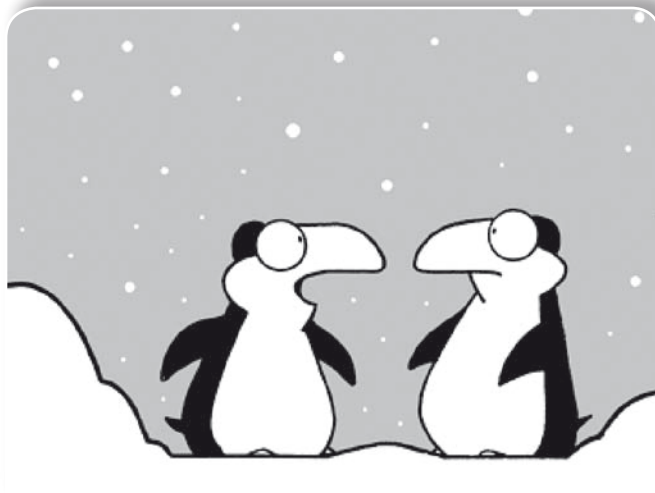
Zsoltikát leszalajtják a boltba gyufáért.
 – Vigyázz, kisfiam – köti a lelkére az anyja –, nehogy becsapjanak! Amit én vettem tegnap, annak mindnek lepattogzik a feje, meg se lehet gyújtani!
 Fél óra múltán diadalmasan visszajön a gyerek és átad egy doboz gyufát.
 – Ebben minden szál jó. Kipróbáltam!

Rabló a baglyok között

Három bagoly ül a fán, az egyik megszólal:
 – Vettem egy új órát!
 Erre a másik:
 – Én meg 64 különféle baromfit!
 És mind a hárman elrepülnek. Másnap találkoznak. Megszólal az egyik:
 – Ellopták az órámat!
 Erre a másik:
 – Nekem meg az állataimat!
 Erre a harmadik ránéz az új órájára és felrikkant:
 – Hú, már ennyi az idő?! Meg kell etetnem az állatokat!!!

– Kedves nagyfi! A farkas állandóan leselkedik rám az erdőben, ezért e-mailben jelentkeztem. A kalács, a gyümölcsök, a bor és az orvosság a csatolmányban vannak. Különben miért ilyen nagy a fontod?

– A hit azt jelenti, hogy hiszel olyan dolgokban, amiket sohasem láttál... mint például a lábaid.

Malac

Az Óperenciás-tengeren is túl, még az üveghegyeken is túl lakott a kurta farkú malac. Feljött a nap, fölébredt a malac, s azt mondja:
– Hű, de messze lakom!

Testi hiba

– Olyan szívesen síelnék! – panaszkodik a százlábú. – De mire fölcsatolom a léceimet, elmúlik a tél.

Álom

Pistike reggel sírva ébred:
– Miért sírsz Pistike? – kérdi az anyukája.
– Azért, mert azt álmodtam, hogy leégett az iskola.
– Ugyan, ezért nem kell sírni, hiszen csak álmodtad.
– Hát, ez az...

Matek

A matektanár észreveszi, hogy Móricka nem figyel az órán. Felszólítja:
– Móricka, mondd meg nekem, mennyi 2 meg 4 meg 28 meg 30?
A kisfiú gyorsan rávágja:
– Cartoon Network, Nickelodeon, Disney Channel és Fox.

Csigáék

Csiga anyuka elküldi Csiga Pistikét a boltba kenyérért. Etlilik egy hónap, mondja az anyuka:
– No, Pistike már félúton lehet.
Etlilik még egy hónap:
– No, Pistike most érhetett be a boltba.
Etlilik még egy hónap:
– No, Pistike már hazafelé ballag.
Etlilik fél év:
– A fene egye meg ezt a kölyköt, mit csinál már ennyi ideig?!
Egyszer csak kiszól a másik szobából egy hang:
– Anya, ha ilyeneket mondasz rólam, nem megyek sehova!

Dolgozat

A történelemtanár dolgozatot írat.
– Gyerekek, most írjátok le a tizenegy legjelentősebb magyar történelmi alak nevét.
Lassan lejár az idő, mindenki beadja a dolgozatot, csak Móricka ül még a füzeté fölött.
– Móricka, nem vagy még készen? Min gondolkodsz annyit? – kérdezi a tanár.
– Csak azt nem tudom, ki legyen a középcsatár.

Oroszlán

A cirkuszi alkalmazott odasiet az igazgatóhoz:
– Uram, képzelje, megszólalt az oroszlán, akár egy hasbeszélő.
Mire az igazgató:
– Aha, akkor tudom már, hogy hol keressük az idomárt!

Kutya kalitkában

– Mondd, szomszéd, miért tetted a kutyádat abba a kalitkába?
– Azért, mert holnap hozzák a kanárit, és azt akarom, hogy a macska féljen a kalitkától.

Kutya

– Szomszéd, a maga kutyája ma reggel megevett két tyúkomat!
– Köszönöm, hogy szólt, szomszéd, ma legalább már nem kell neki vacsorát adnom.

Kenguru

A kenguru panaszkodik a többi állatnak:
– Én vagyok a legszerencsétlenebb állat a világon!
– Miért? – kérdik tőle.
– Mert mindenki tőlem akar kölcsönt kérni, és sose mondhatom, hogy otthon hagytam az erszényemet.

Gyorsan növä állat

A tanító néni kérdi az iskolában:
– Pistike, mondd meg nekem, melyik élőlény növekszik a leggyorsabban?
– A hal.
– Hát ezt meg honnan veszed?
– A papám a múlt vasárnap fogott egy halat, és azóta ahányszor mesél róla, a hal egyre nagyobb.

Hangya

Szerelmi csalódás érte a hangyát, öngyilkos akar lenni és kiugrik a tizedik emeletről.
Zuhanás közben számol:
– Kilenc...nyolc...hét...hat... a fenébe, már megint feltámadt a szél!

Páva

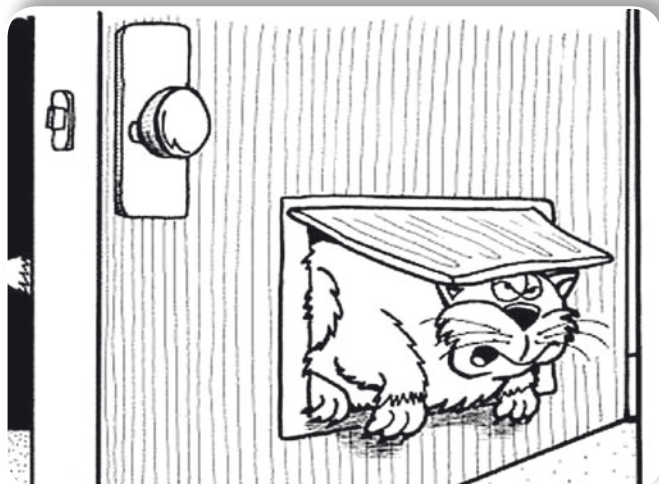
Egy apa elvitte a négyéves kisfiát az állatkertbe, ahol a gyerekek a páva tetszett a legjobban, amikor szétterítette a farktollait.
Otthon a kisfiú elmesélte anyukájának:
– Képzeld anya, láttam egy gyönyörű karácsonyfát kijönni egy tyúkból.

Iskola

Pistikétől kérdezi az apja:
– Na, kisfiam, hogy tetszett az első nap az iskolában?
– Első nap? Úgy érted, hogy többször is kell oda mennem?

Fül

– Gyerekek, ki tudja, mire való a fülünk? – kérdezi az elsősoktól a tanító néni.
– Hogy lássunk – feleli Móricka.
– Biztos vagy benne?
– Igen, ha nem lenne fülünk, a szemünkre csúszna a sapka.

– Jó, jó, csaltam a diétában. Most már jól jönne egy kis segítség.

– Te akartál kutyát! Te sétáltasd!

Gobby Fehér Gyula

Polyva a szélben

A kocsmába szinte minden este a megszokott társaság gyűlt össze, s rendszeresen megjelent Schneider úr is, a hajóépítő mester. Kövérkés, jó korban levő férfi volt, nem csapott zajt, nem csatlakozott a kártyázókhoz, nem lökdélőzött a pultnál, leült az első szabad székre, megrendelte a kevertet, és lassan, megfontoltan, ízlelgetve a kortyokat, megivott két vagy három pohárral.

A kocsmában legtöbbször éppen hajógyári munkások voltak, az mindig két téma körül forgott: az épülő hajók vagy pedig a pontyjárása körül. Schneider úr egyike volt a gyár alapítóinak, még a diplomájukra büszke mérnökök is kikérték néha a tanácsait, mert igazi ezermester lévén olyan megoldásokat is tudott, amelyekről a könyvekben nem esett szó. Valamikor részt vett a munka minden fázisában, dolgozott a tervezőirodában is, a műhelyben, az emelőnél és a sólyatéren is, nyugdíjas éveit pedig a berendezőcsoport egyik munkavezetőjeként várta. A munkásokat azonban legfőképpen az érdekelte, lesz-e időben fizetés, s mivel Schneider úrnak mostanában erről kevés híre volt, a gyárról is egyre kevesebb szó esett.

A kocsmában a futballeredmények utáni nagy téma a horgászszerecsse volt. A haljárása, a botok minősége, a horgászhelyek bősége mindig heves vitákat váltott ki. A gyáriakat nemcsak a munkájuk kötötte a Dunához, a legolcsóbb szórakozási lehetőség volt a pecázás, s ha megindult a hal, az egész családnak, sokszor a rokonoknak is jutott belőle.

Schneider úr igyekezett tudományosan horgászni. Míg a többiek a szerencséről beszéltek, ő hosszú elméleti fejtegetéseket vágott ki a horgász felkészüléséről, a bot és a zsinór minőségéről, a horgászhely betáplálásáról, a szél irányának fontosságáról, a napfelkelte és a holdtölte közti különbségekről, szóval minden tényezőről, ami szerinte hatott vagy hathatott a fogásra.

Schneider úr meg volt győződve, hogy az egész társaságban ő a legjobb horgász. Ezt sokszor ki is fejtette, erre büszke volt, s ha kellett, ezt mindenféle bizonyítékokkal alá is támasztotta. A bizonyítékok között szerepelt többek között az első külföldről beszerzett bot, az elő orsó, amelyet a horgásztársak csak szájtátva bámulhattak, mert közülük mégiscsak Schneider keresett legjobban, özvegy és gyermektelen létére szinte minden pénzét a szenvedélyére fordíthatta, és kedvtelését még néhány Németországba szakadt távoli rokon is támogatta időnkénti küldeményeivel.

Schneider úr pirospozsgás arca volt a legfőbb bizonyítéka, hogy valóban sok időt tölt a Dunán. Az első kevert után arca még jobban tüzelt, kék szeme ide-oda villogott, miközben elmagyarázta, hogy kapta el a legutóbbi kapitális pontyot. Míg mások a harcsát, a csukát vagy a süllőt szerették, ő a pontyokra esküdött, talán még a féltve őrzött orsót is kiadta volna a kezéből, ha elismerik, hogy ő a pontykirály. Ezt azonban hiába is várta, mert hajóépítési tudományát ugyan szó nélkül tudomásul vették, vele a szakmában versenyezni senkinek sem lehetősége, sem kedve nem volt, a horgászatban viszont mindenki egyenlő eséllyel indult, és néha késő éjszakáig tartó szócsatákban vitatták, ki mikor és hol fogta a nagyobb halat. Tulajdonképpen már vagy két hónapja azon disputáltak, hogy a múlt szezonban Schneider úr szájába került-e a nagyobb ponty, vagy egy Kovács nevezetű hegesztő-jébe, aki szintén szenvedélyes horgász volt, de igen rendszertelenül járt ki a folyóra, mert nemrégén nősült, azonkívül gyakran be is rugott, és inkább végigaludta az éjszakát, mint hogy a hajnali felkeléssel fárasza magát.

Schneider úr állta a sarat, és helyzeti előnye is volt, mert preparálta az általa fogott ponty hatalmas fejét, zsírpapírba csomagolva ezt kétszer is elhozta a kocsmába, hogy mindenki meggyőződhessen róla, micsoda gólem volt a hal. A történetet, amely szerint ő kifürkészte, hogy hol tanyázik a ponty, először beetette a helyet, majd két hétig vadászta ökelmét, valamint a küzdelem menetét a kapástól kezdve

Kedves Olvasó Tanulók!

Mai rovatunkban, a szivácsi irodalmi ünnep jegyében, a Szenteleky-díjas **Gobby Fehér Gyula Tekergők** című kötetéből olvashattok egy novellát, s – mi sem természetesebb! – **Szenteleky Kornél Ákácok az őszben** című költeményét. Mit gondoltok, minek a szimbóluma az akác e versbeszédben. S mit jelent a Széphalmi Mester vagy a Vajdaság Kazinczyja névmetafora? Mit helyettesít? Tudtok-e hasonló névmetaforákat a magyar történelemből, illetve irodalomtörténetből?

Jó olvasást, sikeres kutatást! Számolatok be rovatunknak az eredményről!

B. E.

a csónakba emelésig már mindenki ismerte, mert a szerencsés horgász ezt mindannyiszor elmesélte, akárhányszor csak valaki újrakezdte a heccelést. A hajógyáriak voltaképpen egyszerű szórakozásnak tekintették a magyarázkodást, és az egész társaságból legfigyelmesebben Irén, a felszolgálónő hallgatta az ismert mesét, ő is csak azért, mert tudta, hogy Schneider úr magányos ember, aki jól keres, és szerette volna, ha közelebbi ismeretségbe kerül vele.

Egy este azonban Kovács, a hegesztő vigyorogva állt meg Schneider úr asztalánál, és az italtól kissé dülöngélve, de diadalmasan vágta a meglepett hajóépítő képébe:

– Maga Bácpalánkán vette azt a pontyot egy Majstorovič nevű halásztól!

A kocma elnémult.

– Véletlenül jártam Palánkán, és Majstorovič azt kérdezte, kinek főzte meg az irdatlan halat, amit tőle vett októberben. Maga mondta neki, hogy halászlevet főz az egész gyárnak.

Ennél nagyobb sértés egy horgászt nem érhet. A kocma azt várta, most verekedés következik. Irén sikoltott is illendőségéből, és Kovács kihúzta magát, hogy magasabbnak tűnjön ellenfele szemében. Schneider úr azonban csendben letette a poharát, és egészen halkan azt mondta:

– Nem állhattok meg ti az én szemem előtt, mert szétszóródtok majd az időben, mint polyva a szélben. Nem mérhetek ti engemet, mert nem ismeritek az igazat.

Lehajolt, és felvette a hátizsákját, az asztalról leemelte a kirakott új orsóját, bepakolta, majd feltette a kalapját, és a meglepett társaságból szótlánul távozott. Olyan csend volt, mikor kinyitotta az ajtót, hogy mindnyájan hallották, amint maga elé motyogta:

– Mint a polyva a szélben.

Soha többé nem látták se a kocsmában, sem a gyárban.

Az őszi emlékhely

Először azt írtam fel címként, hogy „kultuszhely”. A kettő alig különbözik egymástól. Annyiban talán, hogy az utóbbihoz erőteljesebben kapcsolódik a szertartásos tisztelet, a kollektív tudás, a közösségi emlékezet jelensége – a magasztosság és az ünnepélyesség fogalma.

Az irodalomnak, így a vajdasági magyar irodalomnak is megvannak a maga kultuszhelyei, amelyhez a kultúrateremtés valamely emlékeztető tette és alkotása kapcsolódik. Őszivác ilyen hely irodalmunkban. Némi túlzás (a kultikus beszéd sajátossága!) van benne, de azt is mondhatnánk, hogy e helyütt jött létre térségi irodalmunk, a vajdasági magyar irodalom. Itt élt, dolgozott, s hunyt el Szenteleky Kornél (1893–1933), aki Pécssett, Sztankovics néven látta meg a napvilágot; 1898-ban költözött családjával Zomborba, itt járt gimnáziumba, majd Pesten szerzett orvosi diplomát. Őszivácra – ahol csak polgári néven ismerik – látja el orvosi teendőit, ugyanakkor Szenteleky néven irodalmat szervez, irodalmi mellékleteket, lapokat, folyóiratot (Vajdasági Írás, A Mi Irodalmunk, Kallangya) szerkeszt, nevéhez fűződik – többek között – az első vajdasági magyar novellaantológia (*Ákácok alatt*, 1933), valamint (Debreczeni Józseffel) a *Bazsalikom* című délszláv versválogatás létrehozása, illetve fordítása Ma „Vajdaság Kazinczyja”-ként is emlegetjük, hiszen, miként a 18-19. század fordulóján a „Széphalmi Mester”, úgy Szenteleky is a semmiből teremt új irodalmat vidékünkön. S miért kellett a 20. század elején a már létező

magyar irodalom keretén belül újraalapítani egy térségi (regionális) irodalmat? A választ egy név: Trianon neve jelöli.

Őszivác azáltal lett emlékhelyé, hogy itt, a falusi temetőben, Szenteleky Kornél sírjánál, illetve az egykori lakóházán (az egészségház épülete) elhelyezett emléktáblájánál találkozunk és emlékezünk évente kétszer a vajdasági magyar írói közösségnek. A fő rendezvény őszi van, amikor az ünnepi ülés keretében kiosztásra kerül az író/irodalomszervező emlékére alapított Szenteleky Kornél Irodalmi Díj, valamint a Bazsalikom Műfordítói Díj. A díjat a Szenteleky Napok Tanácsa által kinevezett bírálóbizottság ítéli oda. Az idén az irodalmi díjat Gobby Fehér Gyulának, míg a műfordítói díjat Paszkal Gilevszki macedón író/műfordítónak adták át. Gobby Fehér Gyula írói munkásságának műfajgazdagságát, a különböző művészeti diszciplínák közötti határnyitás jelenségét, s az Újvidéki Dekameron összefoglaló név alatt megjelent negyreszes (*Tekergők* [1996], *A sötét árnyéka* [1999], *A tűz közepéből* [2001] *Meglepnek más arcok* [2004]) novellasorozatában megmutatkozó nagy vállalkozás igényét értékelte a bizottság. Paszkal Gilevszki fordítói munkásságában ugyanis csak a nagy koncepció szándékát emelték ki az ítések. 2005-ben jelentette meg ugyanis macedón nyelven *A magyar költészet antológiáját*. Az 580 oldalas kötet Janus Pannonius költői opusától a kortárs magyar költészetig, Orbán Ottó, Tandori Dezső, Parti Nagy Lajos költeményeiig terjedően, beleérve a határon túli magyar irodalmat is, 149 költő több mint

hatszáz versét tartalmazza; a kötet előszava (egy húszoldalas tanulmány), s a szerzőkről szóló 25 oldalas kiegészítő jegyzetanyag is Paszkal Gilevszki munkáját dicséri.

E sorok írója – a díjat odaítélő bizottság elnökeként – Gobby Fehér Gyula munkásságát méltatva, az újvidéki Telep (Gobby Fehér novelláinak fő helyszíne) világáról, mint a vajdasági magyar irodalom (Szivác, Sárszeg, Sikkáros és a szenttamási Zöld utca melletti) jelentős irodalomteremtő lokációjáról beszélt.

A Szenteleky Napok ünnepi ülésén (október 16.) az idén két jeles személyiségről is megemlékeztek az idei rendezvény mottója – *Utazók és otthonmaradók* – szellemében: Hunyadi Sándorról (aki Erdélyben született, ugyanakkor írói munkásságának egy része vidékünkhez kötődött) Pastyik László magiszter tartott előadást, míg a *Széchenyi Szerbiában – 1830* című kötetet (Forum, 2010) Bordás Győző magiszter mutatta be a közönségnek. A Szenteleky Napok Tanácsának elnöke dr. Toldi Éva egyetemi docens.

Az őszi ünnep hangulatába minden évben egy kis szomorúság is vegyül. Ugyanis évtizedek óta úgy van, hogy ezen a szép, s irodalmunk szempontjából jelentős helyen alig van néhány tíz ember, aki még beszéli a magyar nyelvet: az anyanyelvét. Tanuló vagy huszonéves fiatal pedig gyakorlatilag nincs, vagy csak egynéhányan, aki akár egyetlen sort is megértene Szenteleky Kornél *Ákácok az őszben* című költeményéből.

Bence Erika

Szenteleky Kornél

Ákácok az őszben

Állnak az ákácok bús, bácskai őszben
kopaszul, szegényen s türelmesen állnak,
szél rázza fejüket, fejsze csap húsukba.
Nincsen épp jó sora az ákácifáknak.

Állnak csendben, árván a csatorna mentén,
állnak szerteszóra a Tisza vidékén,
ákác-bánatokról sír zörgő harasztjuk...
Fanyar ákácfüstöt fúj a zsellér kémény.

Tölgybe, cserbe, hársba villám csap le néha,
de az erdei fa már tündért is látott!
Ti csak sivár síkot s sáros embert láttok,
aki tépi, töri az árva akácot.

Vártok valamire, bús, árva akácok?
Álmodtok-e néha nagy, zúgó erdőről?
Vagy belenyugodtok a mostoha sorsba,
s nem törődtek véle, a holnap mit őről?

Mennyi árva akác áll a nagyvilágban...
Nagy testvéri vággyal gondoltok-e rájuk?
Rosszabb, jobb-e soruk, milyen az ősz arra?
Tépi őket ott is ember, vihar, átok?

Ne nyögjete, tarlott bácskai ákácok,
sáros világtoknak ha nincs fénye, pirja,
lesz azonban ünnep, lesz még egyszer május,
s a sok ákácillat összeborul sírva.

Firefox 4

Böngészés fénysebességgel

Testhosszal megelőzte ellenfeleit a Firefox 4. Már a bétában rengeteg újdonságot kapunk, ami minden böngészési szokásunkat megváltoztatja.

Az elmúlt fél-egy évben a Mozilla ugyan némileg lemaradt konkurensaitól a fejlesztés területén, ám a Firefox 4-gyel ismét visszaveszi a kezdeményezést, és megelőz mindenkit.

Az új böngésző „motorikusan” és külsőre is egészen más lesz, mint amit megszoktunk. Új szolgáltatások, úttörő technológiák, letisztult kezelőfelület és az elmaradhatatlan biztonság.

A Firefox 4 már az első béta-kiadásban is számos újdonságot vonultatott fel, amiből a legszembetűnőbb az új kezelőfelület volt. Az ablak felső sávjában már alig akad valami, ami értékes helyet foglalna el a weboldaltól, ennek ellenére semmit sem fogunk hiányolni.

A böngésző beállításához, vezérléséhez szükséges menüpontokat egyetlen Firefox gomb mögé rejtették, így rengeteg hely maradt az oldalak füleinek, illetve a címsornak. Ez leginkább a Google Chrome böngészőjéhez hasonlítható. Van azonban valami, ami nem biztos, hogy minden felhasználónak tetszeni fog: a fejlesztők a Vista/Windows 7 rendszereket részesítik előnyben, és noha a böngésző futni fog XP alatt is, nem minden szolgáltatás lesz elérhető.

JägerMonkey: fénysebességen a Firefox

A JägerMonkey projekt gondoskodik arról, hogy az új Firefox gyorsabb legyen, mint bármelyik más böngésző. Ez a motor a JavaScript kódok végrehajtásáért lesz felelős a Firefox 4-ben, vagyis a ma használatos Spider-Monkey-t váltja le.

A böngésző indulása is szemmel láthatóan felgyorsult. A trükk egyszerű, ráadásul már több szoftver is használja (Windows 7, Chrome böngésző stb.) – a program pillanatok alatt elindul, mivel néhány, csak a használat későbbi szakaszában szükséges modul nem ekkor tölt be, hanem amikor már fut a Firefox 4. Természetesen a ma divatos GPU-gyorsítás sem maradt ki a böngészőből. A Firefox

4 béta (akárcsak az Internet Explorer 9 és a Chrome) aktívan kihasználja a grafikus chippek teljesítményét, ezzel gyorsítva a grafikában gazdag weboldalak gyorsabb betöltését és villámgyors kezelését.

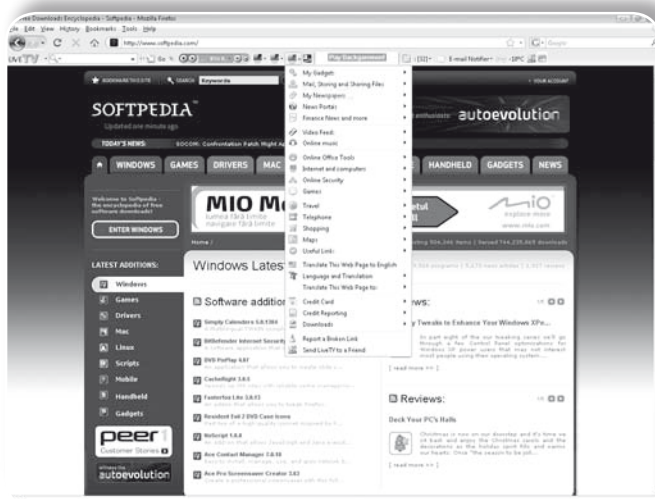
HTML, Sync és fülek: újdonságok hada

A HTML5-integráció nem is kérdéses a Firefox 4 esetében. Az új kódkészlet támogatásának legfontosabb eleme, a WebM videók támogatása is adott, méghozzá hardveres lejátszással. A másik újdonság a Sync, amivel például már a Chrome böngészőben is találkoztunk. Ezzel korlátlan számú gépen szinkronizálhatjuk Firefox böngészőinket, hogy azok ugyanazokat a beállításokat, kiegészítőket, könyvjelzőket és előzményeket használják. A Plugin-kezelő is fejlődött, és mostantól nem szükséges újraindítanunk a böngészőt egy-egy telepítés vagy frissítés után.

A füleknek több hely jut a Firefox 4-ben, ám ezen a téren semmi sem elegendő. Külön csoportokba szervezhetjük az összeillő füleket egyetlen egérmozdulattal, ezzel átláthatóbbá tehetjük böngészőnket. Mindezek mellett lesz itt még nagyobb biztonság, multitouch, CSS 3, új SDK, nagyobb stabilitás a külön folyamatokra bontott pluginekkel stb.

Konkurencia: minimalista külsők, bivalyerős motorok

A HTML5 már minden böngészőgyártónál elsődleges szempont, ahogy a GPU (grafikus processzor) kihasználása is népszerű lett az utóbbi időben – végre valahára. A Google Chrome7-es bétájában már feltűnt a GPU-gyorsítás, ahogy a sebesség, stabilitás és szinkronizálás is adottak. Az Internet Explorer 9-től nagyon sokat várnak a szakértők: a Microsoft ezúttal új motort, külsőt és szolgáltatásokat ad az IE-hez, így várhatóan végre az IE-ről sem kell lebeszelnünk senkit (igaz, eddig sem tettük), hanem bátran ajánlhatjuk majd, mint egy biztonságos és gyors, mindennel kompatibilis böngészőt.

HOROSZKÓP

KOS

Kicsit másképpen látod az életet, a történő eseményeket, mint a környezeted. Kifejezetten érzékeny hangulatban vagy, és nehezedre esik, hogy odafigyelj a kötelezettségeidre, a tanulásra. Álmodozással akarod tölteni az egész hetet? Ezt sajnos egyáltalán nem engedheted meg magadnak. Próbáld meg határvonalat húzni az álmodozás és az ébrenlét között, hogy a fontos dolgokat elvégezd.

BIKA

Pontosan tudod, hogy egy percet sem veszhetsz, ha jól akarod végezni a feladataidat. Ezekben a napokban olyan dolgot tehetsz, mellyel sokak elismerését kivívhatod. Nagyon jól fog esni minden apró dicséret, de nehogya átéss a ló túlsó oldalára. Mindeközben ne feledkezz meg magadról sem, jó ötlet, ha megjutalmazod magad valami aprósággal.

IKREK

Elsősorban baráti kapcsolataidról szólnak a délutánok és az esték, és kiváló az idő arra, hogy ápolgasd őket, netán újabbakra is szert tegyél. Érdemes most összefüggéseket szervezni, hangulatos helyekre kiruccanni. Nagyon fontos, hogy csak azokkal a barátokkal tartsd fenn a kapcsolatodat, akik jóban, rosszban melletted álltak, tégy különbséget érdek és szeretet közt.

RÁK

Kizárólag érzelmi alapon dönts. Ez sokszor nem baj, de néha nem ártana, ha két lábbal tudnál állni a földön. Hatalmas ezekben a napokban a szeretetigényed, és ezt a fajta szükségletet most családtagjaidon és barátaidon próbáld kitölteni. Szinte már-már zavaróan kedves és odaadó leszel velük. Ha randizni készülsz, ne mutasd ki azonnal az érzelmeidet, mert a másik biztos megfutamodik.

OROSZLÁN

Alig jutsz levegőhöz, annyi tennivalód akad. Az elkövetkező napokban viszont fordul a kocka, különösen igényelnéd a törődést. Most mégis jobban oda kell figyelned a környezetedben élő emberekkel való kommunikációra, mert félreérthető célzásaid miatt akaratlanul konfliktushelyzetekben találhatod magad, s ezekből te húzhatod a rövidebbet.

SZŰZ

Most végre fontos áttörés következhet be, melyre régóta türelmesen vártál, s eljött a te idő. Az elmúlt hetekben igen sokat dolgoztál, tanultál, s ez az időszak most kezdi meghozni gyümölcsét. Szorgalmad nem veszik kárba, dolgozz továbbra is kitartóan. Ezen a héten ne vágd bele a fejszéd semmilyen nagy dologba, ez az időszak erre nem alkalmas.

MÉRLEG

Rengeteg időt szánsz arra, hogy melázz, gondolkodj, számtalan kérdést fogsz feltenni, melyekre nem biztos, hogy azonnal értelmes választ kapsz. Olyan dolgok is eszedbe juthatnak, amelyeket inkább el kellene felejtened, de nem lehet mindegyiket. Emlékeid vegyessék, előkerülhetnek a negatív tapasztalatok is. Ne felejtse el, hogy a rossz tapasztalat is tapasztalat, így a jövőben könnyebben el tudod majd kerülni a hasonló helyzeteket.

SKORPIÓ

Megpróbálsz mosolyogni, és a mulatságokban részt venni, de most valahogy mindig kilógsz a sorból. Ezen a héten magadba forduló hangulatban leszel, és ennek az is oka, hogy úgy érzed, nem tisztelnék eléggé. Ennek azonban köze sincs a valósághoz. Érdemes lenne a végére járnod annak, hogy vajon mi táplálja benned ezeket a keserű gondolatokat. Akár jól is jöhet, ha egy kicsit visszavonulsz a világ zajától, így foglalkozhatsz önmagaddal.

NYILAS

Nagyszerű időszakot élsz meg, ez a hét egyenesen kiválóan ígérkezik. Szinte bárkit leveszel a lábáról, vonzó leszel, nyitott minden újdonságra, belülről sugárol. Nagyon jó benyomást tehetsz most környezeted minden tagjára, akivel csak találkozol. Jó alkalom kínálkozik arra, hogy új barátságokat köss, és jelentkezőkben nem is lesz hiány. Valami egészen különleges dolog készülődik.

BAK

Olyan helyzetekben is feltalálod magad, amilyeneket eddig inkább egyenesen elkerültél. Elképesztő élményekben lehet részed, amelyek a következő időszakot igen jelentősen meghatározhatják. Elkerülhetsz olyan helyekre, melyek nagyon megfognak, összehozhat a sors olyan emberekkel, akiktől sokat tanulhatsz. Új barátokra is szert tehetsz, érdekes kapcsolatok alakulhatnak ki most! Szerelmi téren is izgalmas időszak következik.

VÍZÖNTŐ

Már a múlt héten is volt mit csinálnod, nem sokat unatkoztál, s ez a most következő napokban sem lesz másként. Közben azért próbáld meg kicsit lazítani is, nem tesz jót neked, ha feszült vagy. Ne vállald túl magad, mert az könnyen állandó fáradtsággal járhat. Oszd be jobban az idődet, és pihenj picit többet. Minden este legyen 20-30 perc, amit kizárólag magadra szánsz. Torna, olvasás – ami jólesik!

HALAK

Állandóan a tanulás körül forognak a gondolataid, s elfeledkezel olyan dolgokról, melyek bizony legalább annyira lényegesek. Fontos lenne, hogy végre otthon is legyél kicsit, hiszen a családod, szeretteid hiányolnak már. Akár egy rokonságon belüli összefüggést is szerveznek a kedvedért. Még sincs ehhez túlságosan sok kedved. Tudjad, hogy hol a határ!

A magyarok kedvenc süteménye a somlói galuska!

A NetPincér.hu weboldal szerkesztői kíváncsiak voltak: mi a magyarok kedvenc süteménye. A nemrég megszervezett internetes szavazáson 38 ezren adták le voksukat, s rajt-cél győzelemmel a somlói galuska végzett az első helyen. A második helyezett szoros küzdelemben a zserbó, harmadik pedig a rétes lett.

A somlói galuska a kezdetektől vezette a szavazást, előnye pedig napról napra nőtt, végül több mint 23 ezer voksot kapott. A második helyért a zserbó és a rétes között éles verseny alakult ki: a zserbó a szavazás kilencedik napján vette át a vezetést a rétestől, és lett 19 879 szavazattal a második, mögötte alig lemaradva, harmadik a rétes, 19 356 szavazattal.

Több mint 18 ezer szavazattal a krémes lett a negyedik kedvenc, míg az ötödik helyen 17 700 vokssal a túrótorta végzett. A hatodiktól a tizedik helyig a tiramisú, a Rákóczi-túrós, a gesztenyepüré, a Fekete-erdő torta és a dobostorta állnak. A szavazás célja az volt, hogy pillanatképet készítsenek körülünk ízlésvilágáról, ezzel hozzájárulva gasztronómiai kultúránkhoz.

Rövid ismertető a győztes süteményekről

A somlói galuska – az egyik legismertebb magyar cukrászsütemény. Az 1950-es, 60-as években Gollerits Károly, a híres Gundel étterem egykori főpincére alkotta meg, nevét a Somló-hegyről kapta. Háromféle,

dióval és mazsolával megszórta, főzött vanília-krémmel töltött piskótából készül. A kész piskótából kanállal galuskaformákat szaggatnak, a galuskákat hegy formájúra halmozzák, majd a tetejét tejszínhabbal díszítik és meglocsolják rumos csokoládéöntettel.

A zserbó (Gerbeaud-szelet) – igazi hungaricum, Gerbeaud Emil alkotta meg a 19. század derekán, akiről később a híres Gerbaud cukrászda a nevét kapta. Omlós tésztából, baracklekvár és jó minőségű darált dió keverékéből álló krémmel töltve készül, a teteje csokoládéval van bevonva. A zserbó akkor a legjobb, ha a kész sütemény egy kicsit áll, majd később vágjuk jellegzetes zserbó formájúra.

A rétes – több száz éves, hagyományos házi sütemény, amely feltehetően török hatásra honosodott meg hazánkban. Egyszerű, nyújtott rétestésztából és változatos töltelékekkel készül. A legkedveltebbek a túrós, meggyes, almás és mákos töltelékek, de számtalan ízesítés létezik a káposztától a túrós-barackoson át a tökös-mákosig, a variációknak csak a fantázia szab határt.

A szavazás végeredménye

Sütemények	Szavazat
1. Somlói galuska	23 602
2. Zserbó	19 879
3. Rétes	19 356
4. Krémes	18 086
5. Túrótorta	17 701
6. Tiramisu	17 463

7. Rákóczi-túrós	16 912
8. Gesztenyepüré	16 332
9. Fekete-erdő torta	15 616
10. Dobostorta	14 453
11. Gyümölcstorta	12 694
12. Oroszkrém torta	12 636
13. Képviselőfánk	12 178
14. Kókuszgolyó	11 992
15. Csokitorta	10 302
16. Keksztekercs	9 619
17. Esterházy-szelet	9 293
18. Rigójancsi	9 226
19. Piskótatekercs	8 875
20. Lúdláb	8 764
21. Mignon	8 506
22. Puncsszelet	7 954
23. Sacher	7 815
24. Marcipántorta	6 767
25. Linzer	6 270
26. Brownie	5 945
27. Madártej torta	5 878
28. Profiterol	5 224
29. Citromtorta	4 836
30. Fatörzs	4 483
31. Sajttorta	4 423
32. Diótorta	4 267
33. Pándi meggytorta	3 880
34. Szatmári szilvatorta	3 598
35. Répatorta	3 450
36. Baklava	3 339
37. Eckler fánk	3 319
38. Darázsészek	3 301
39. Mandulatorta	1 819

A propellerek világában

Október 12-én a szabadkai iskolások jutalomkirándulásra utaztak Belgrádba, amit a Repülés madártávlatból nevű rajzpályázaton nyertek.

Két busz indult, és Vajdaságon át, Újvidéket érintve, egészen Belgrádig, pontosabban Surčinig vitte a gyerekeket.

Belgrád utcáin felfegyverzett katonákat és rendőröket láttak, persze ez nem nekik szólt, hanem a fővárosba ugyanaznap látogató amerikai politikusnak, Hillary Clintonnak.

A reptéren egy idegenvezetőkből álló kisebb csoport fogadta a látogatókat. Körbevezették őket, a diákok mozgólépcsőn is utazhattak. Egy kőhajításnyira onnan, a surčini repülőmúzeumba mentek. Rengeteg fajtájú és különböző korú repülő és helikopterek hada fogadta a látogatókat. A múzeum munkatársai megmutatták Ivan Sarić repülőjét is, amellyel az első repülést végezte Szabadkán.

Amikor kinézelték magukat, a földszinten és az emeleten is, az udvart is megnézték, mert az is tele volt repülőekkel. Érdekeségként két repülőpropeller is ki volt állítva.

A gyerekek a közelben a fel- és leszálló repülőket is láthatták, hasonló élményben Szabadkán nem lehet részük. Iskolánkban Kolozi Krisztián, Kozla Norbert és Sebastian Márk vett részt ezen a jutalomkiránduláson.

Sebastian Márk

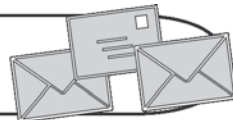
5. b osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Hogy éreztem magam a táborban

Augusztusban a Hajdújárás közelében lévő Róka-tanyán töltöttem egy hetet. Vasárnap délután négy órára kellett odaérnünk. A gyerekek közül senkit sem ismertem. Szerencsére a táborvezető bemutatott két fiúnak, Bálintnak és Bencének, akik szeptemberben szintén nyolcadikba kezdtek járni. Jó fejek voltak.

Az első nap, vagyis a hétfő elég jól telt el, másoknak, én Bálinttal és Bencével beszélgettem. Beismerem, ekkor számomra még olyan volt a hangulat, hogy szinte haza akartam jönni. Szerdára már megismertem az egész tábor. Megtudtuk, hogy a tanya első tulajdonosáról, Róka Istvánról kapta a nevét. A Ludasi-tó partján a rovarokkal, növényekkel, halakkal, a tó környékének élővilágával ismerkedtünk. Négy csoportra voltunk osztva. A konyhán is ügyeleteskedtünk, kolomppal jeleztük az étkezések kezdetét, meg segédkeztünk az ételek felszolgálásában. Voltak különböző versenyek is, pl.: ki csinálja meg

MIZUJS?

Gyermekehét a szabadkai Október 10. iskolában

Iskolánk tanulói lelkesen készülődtek a gyermekehétre. Az adott hét minden napján más-más élménnyel gazdagodtunk. Hétfőn sokak örömeire filmet néztünk. Tanítás is volt, de tanáraink tiszteletben tartották, hogy ez a mi hetünk, ezért sok mindenben elnézőek voltak. A hét második napján kerékpárversenyt szerveztünk számunkra. A megmérettetés komoly volt. Én is terveztem, hogy indulok a versenyen, de sajnos nem sikerült. Kissé elkeseredtem, de azért ez a nap is szórakoztatott. Szerdán sárga vagy fekete pólóban kellett iskolába mennünk. Tanáraink segítségével egy smiley-képet alkottunk. A műszaki tanár úr felmászott egy létrára, és lefényképezte az alkotásunkat. Számomra a csütörtöki nap volt a legszórakoztatóbb. Valamennyi tanár megengedte, hogy mi, diákok tartsuk meg az óráját. Én a biológiaórát tartottam, csodálatosan éreztem magam. A hét utolsó napján frizuraverseny következett. Mindenki megpróbálta a maga legjobb ízlése szerint elkészíteni a hajkölteményt. Majd végigvonultunk a zsűri előtt, és lázasan vártuk az eredményhirdetést. Volt, aki elégedetten távozott, de sokan szomorú arccal hagytuk el a helyszínt. Annak viszont örültünk, hogy osztálytársunk, Kozla Norbert 3. helyezést ért el. Ezeken a napokon nagyon jól éreztük magunkat, köszönjük azoknak, akik mindezt lehetővé tették számunkra!

Fehér Flóra, 5. b osztály

Utazásaink a nyáron

A nyuval és a nenámmal eldöntöttük, hogy nyáron Székely-Akévire megyünk üdülni. Már az úton is láttam sok érdekességet, mint pl. a pancsovai vegyi gyár tüzet okádó kéményeit.

Székelykevény leültünk egy vendéglő kertjében, és váratlanul megjelent a falusi tehéncsorda, amely az iskolában talált „játékot”, azaz izletes füvet.

Egy kedves családnál, Anti bácsinál és Olga néninél szálltunk meg. Az udvarban berendezett kisházban volt a helyünk.

Voltam két várban, Szendrőn és a Kalimegdánon. Fürödtem két tóban (Kevevárótt és Fehértemplomnál) és a Tisza folyóban, Óbecsénél, hazafelé jövet.

Két hajón utaztam. A Száván és a Dunán egy kirándulóhajón voltam, míg Óbecsénél egy kalózhajón, ahol új barátaim lettek az öt éves Lacika és a tízéves Anna személyében.

Zámbó Illés, 3. osztály, Bácskeretes

a legjobb traktort a tanyán található tárgyakból: cső- és vasdarabokból, gumikból, ebben a mi csoportunk, a Plazmavágók jeleskedtek. A legjobb napom a táborban a szombat volt, az aznap megtartott versenyekben is a csoportom győzött. Nem is vártunk ilyen jó eredményt. Végül a négy csoportból a harmadik helyezést értük el.

Jó éreztem magam a táborban. Jó volt a kaja, a játékok és a versenyek, melyeknek 3/10-ét mi nyertük meg.

Szarcsák Dániel

8. c osztály, Svetozar Marković iskola, Bácsföldvár

TESZT ✓

Elég érett vagy a korodhoz képest?

**Papír, ceruza
a kézbe, írd
fel válaszaid
betűjeleit,
majd nézd
meg, miből
van a legtöbb!**

**1. A barátnőd hétfőn kölcsönad neked egy CD-t, és kéri, hogy
pénteken vidd vissza.**

- a) Elfelejttem, és kölcsönveszek egy másikat is.
- b) Nem találom, ezért veszek egy másikat.
- c) Visszaadom pénteken.

2. Az anyukád megkér, hogy csinálj vacsorát a húgodnak.

- a) Adsz a húgodnak pénzt, hogy vegyen valamit a boltban.
- b) Gyorsan összedobsz valamit, és berakod a tévé elé.
- c) Finom vacsorát készítesz kettőtöknek.

3. Szülinapodra kapsz egy ötezerest.

- a) Elvesztem, és nem találom.
- b) Elmegyek shoppingolni.
- c) Megspórolom.

4. A tanár rajtakap, hogy puskázol.

- a) Letagadod, és vádaskodni kezdesz, hogy pikkel rád.
- b) Bocsánatot kérsz, és azt mondod, véletlenül néztél oda.
- c) A szemébe nézel, és megígéred, hogy soha többet nem teszel
ilyet.

5. A szüleid elutaznak hétvégére, egyedül vagy otthon.

- a) Hatalmas bulit szervezek.
- b) Megnézek pár jó filmet.
- c) Tanulok.

Értékelés

A legtöbb a válasz:

*Nem gondolsz a
következményekre, néha nem
vagy megbízható. Tanulj meg
felelősséget vállalni!*

A legtöbb b válasz:

*Van felelősségtudatod,
ugyanakkor lendületes életet
élsz. Az emberek megbízhatnak
benned.*

A legtöbb c válasz:

*Nagyon megbízható vagy,
érettebb néhány társadnál. Néha
lazíts!*

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizalmas!

**Én egy 8. osztályos lány vagyok. Jártam egy négy évvel idősebb fiúval. Az osztálytársaim meg a környezetem egészen másképp néznek rám azóta. Szakítottam a fiúval, mert rájöttem, hogy nem szeretem őt annyira, mint ahogyan kellene. Én is megváltoztam, és most már nagyon szeretnék úgy igazából szerelmes lenni, de sehogy sem, hogy megjelenjen az a fiú az életemben. Az iskolában, a szomszédságban és a környékemen a fiúk mind vagy sokkal idősebbek, vagy fiatalab-
bak nálam. Hogyan találjam meg így az igazit?!**

Love”

Válasz:

Kedves Love!

Az, hogy egy négy évvel idősebb fiúval jártál, tapasztaltabbá, részben magabiztosabbá tett téged, megváltozott a viselkedésed, és ezért változott meg a körülötted lévőkhöz való viszonya is. Persze mindezt kiszínezte a környezetedben élők előítélete, elképzelése arról, hogy milyen lány vagy. Igazad volt, hogy szakítottál a fiúval, ha érezted, hogy nem jelent neked sokat. Biztos, hogy nem kell kapcsolatban lenni egy fiúval (vagy egy lánnyal) csak azért, hogy ne maradj le senkitől, csak azért, hogy mondhasd, hogy: „Járok valakivel.” Mindeneesetre, jó lenne, ha elgondolkodnál azon is, hogy milyen elvárásaid vannak a fiúk iránt, mit tartalmaz szerinted a „járás”, mert az nemcsak szórakozásból áll, érzelmekre is szükség van. Arra, hogy érdekeljen, mi az, amit az a másik szeret, mit nem, mi érdekli, és persze számodra is érdekesek kell, hogy legyenek ezek a dolgok, mert különben nincs miről beszélgetni. Nagyon jó lenne, ha türelmes lennél önmagaddal, hagyd, hogy az idő megtegye a magáét. Addig is legyél aktív, kösd le magad tanulással, az iskolai feladatokkal, a kísérettségire való felkészüléssel, közben bekapcsolódhatsz a helyi művelődési egyesület munkájába, beiratkozhat színpadon, csoportos idegennyelv-tanulásra, ahol szélesítheted az ismeretségi körödet, és bővíthet a fiúismerősök köre is. Ne rohanj bele fej nélkül egy újabb kapcsolatba, amelyikből újra boldogtalanul és lélekben üresen kerülsz ki. Szóval: türelem, eljön majd a te időd is a nagy szerelemre.

„Kedves Bori Mária!

Tizenkét éves lány vagyok, és van egy nagy gondom, ami már egy ideje foglalkoztat. A barátnőm. Úgy tűnik nekem, hogy az utóbbi időben nem vagyunk olyan jól meg, mint régen. Lehet, hogy szerinte nem így van, de én így érzem. Ha valamilyen komolyabb témáról kezdek vele beszélgetni, ő egészen másról beszél, hogy mindig az enyémről eltérő a véleménye. Azt szeretném, ha komolyabb lenne velem szemben, és ha megpróbálna megérteni engem. Szeretném, ha a fiúkkal is beszélgetnék, néha elmennék moziba vagy szórakozni. Neki ez esze ágában sincs. Mit tegyek? Kérlek, adj tanácsot!

Butterfly”

Válasz:

Kedves Pillangó!

Én úgy látom, hogy bizonyos dolgokban te ebben a pillanatban érettebb vagy, mint a barátnőd. Biztos, hogy őt még annyira nem érdeklik a fiúk meg a szórakozás, még szívesebben játszik, babázik. Neked is meg kell értened őt. De biztos vagy abban is, hogy nagyon sok minden másról is tudtok még beszélgetni, amikor együtt vagytok. Mindenki a maga tempójában növekszik, érik be. Ha türelmes vagy, nemsokára a barátnőd is jobban érdeklődik majd a fiúzás és a szórakozás iránt, és újra a te témáid kerülnek majd előtérbe a közös beszélgetések során. Mivel mindenki változik, változnak az igényeitek is. Te már bontogatod a szárnyaidat, így barátkozhatsz másokkal is. Persze a régi barátnődet nem kell automatikusan lerázni. Vele is barátkozz, beszélgetsetek ar-

ról, ami még mindig közös nálatok, az pedig az iskola. Ha fontos neked a barátnőd, várd ki, egyszer csak majd ő is el kezdi bontogatni színes lepkeszárnyait.

„Kedves Bizalmas!

Tizenegy éves vagyok, és nagyon szerelmes. Elkezdődött az iskola, és én megpillantottam őt. Azóta mást sem csinálok, csak rá gondolok. A gond az, hogy amikor meglátom, nagyon elszégyellem magam, elvörösödök, és nem jön ki egy hang sem a torkomon. Hogyan adjam a tudtára, hogy tetszik. Már arra is gondoltam, hogy a barátnőm által levelet küldök neki, de félek, hogy utána kicsúfolnak majd. Hogyan közeledjek felé, hogy az ne legyen túl feltűnő?! Segíts!

Levél”

Válasz:

Kedves levélíró!

A serdülő fiúkat (és lányokat is) ismerve, nem ajánlanám számodra a levél műfaját. Nagyon valószínű, hogy dicsekedni kezd a leveddel, és te kellemetlen helyzetbe kerülsz majd emiatt, attól függetlenül, hogy nagyon romantikus gesztusnak tűnik ebben a pillanatban. Ehelyett, inkább finoman érdeklődj a közös ismerősöknél, ha véletlenül arra van dolgod, ahol a szünetben ő van, hosszasan nézzed, esetleg mosolyg rá, ha olyan a helyzet, idővel köszönhetsz is neki. Ha visszaköszön, az már reménykeltő lehet. Figyeld meg, hogy ő hogyan viselkedik a társaságodban. Ha nem durva veled, nem viselkedik elutasítóan, nem csúfol ki, jó úton haladsz. Mindenesetre várd meg, hogy ő is közeledjen feléd. Ha nem, akkor csodáld továbbra is távolról. És ne búsulj, hogy nem sikerülték úgy a dolgok, ahogyan szeretted volna, mert mindez annak a jele, hogy még nem jött el a te időd. Tinikorban jönnek-mennek a szimpátiák meg a szerelmek, és ez így van jól, mert így lehet csak jól megismerni a másik nemet, és megtalálni végül is azt, aki számodra a legmegfelelőbb lehet.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenkét éves lány vagyok. Írtam már a Bizalmasnak, és az osztályom rögtön felismerte, hogy az én vagyok, de én azért újra írok. Az utóbbi időben a barátnőimmel van gondom. Állandóan kritizálják a viselkedésemet. Mindenbe belekötnek: hogy nem tudok inni, enni; hogy csak tettettem magam, vagy éppen hogy túl fiús vagyok; hogy csak pukkadok és pofozkodom. Mit tegyek, hogy abbahagyják?!

Tin-Tin”

Válasz:

Kedves Tin-Tin!

Elhiszem, hogy boldogtalan vagy, hisz elég sok olyan dolgot mondtak neked, ami nem éppen hízelgő. Tudnod kell, hogy az emberek általában nem nagyon szeretik, ha valaki kilóg a sorból, ha nagyon másmilyen mint ők. Úgy látszik, hogy nem nagyon kedvelik nálad mindazt, amit felsoroltál, de ha hiszed, ha nem, igen gyakran megtörténik, hogy a serdülőkorban lévő lányok és fiúk úgy viselkednek mint te: pukkadoznak, pofozkodnak, hol sírnak, hol nevetnek, sértődékenyek, és még sorolhatnánk. Vedd úgy, hogy tükröt tartottak elé, amiben láthatod magadat az ő szemükön keresztül. Amit megtehetsz, hogy odafigyelsz egy kicsit a saját viselkedésedre, reakcióidra, hogy annyira zavaróan hat-e a többiekre, nem viszel-e tényleg valamit túlzásba. Arra is gondold, hogy nemsokára ők is hasonló cipőben fognak járni, vagy már járnak, és a saját rossz tulajdonságaikat másokban ismerik föl. Idővel, szerintem, megunják majd az állandó kritizálást, de az is megtörténhet, hogy elválunk útjaitok, ami a barátságot illeti. Mindenesetre, barátkozz másokkal is az osztályodon kívül. Ha azok a barátok is hasonlókat mondanak rád, akkor csiszolnod kell magadat ezen a téren.

Grimm testvérek

Az erdei anyóka

Egyszer egy szegény szolgálólány egy nagy-nagy erdőn utazott át a gazdáival. Az erdő közepén rablók támadtak rájuk, és aki a kezük ügyébe került, azt irgalmatlanul megölték.

A lány fent ült a kocsis mellett a bakon. Amikor a rablók nagy lármával előrontottak a sűrűből, megijedt, leugrott, és elbújt egy vastag fa mögé. Ott lapult, míg a támadók el nem vonultak a gazdag zsákmánnyal. Akkor végre előmerészkedett rejtekéből, de nem talált egyebet, mint a kocsi roncsait meg a gazdái holttestét. Leült, és keservesen sírni kezdett.

– Ó, én szegény szerencsétlen – így jajveszékelt –, mi lesz velem? Sosem találok ki eből a rengetegből! Nem lakik itt egy árva lélek sem; éhen fogok veszni, vagy engem is megölnek majd a rablók!

Mikor kissé lecsendesedett, felállt, kerestekutatta, merre mehetne, de még csak egy vékonyka ösvényt sem talált. Így érte az este.

A fák közt egyre sűrűbb lett a homály. Néha ág recsent, s olyankor szegény lánynak majd elállt a szíve verése; azt hitte, vadállat oson a bozótban, vagy útonálló mozdult meg valamelyik fa mögött. Már lélegzeni is alig mert. Végül azt mondta magában:

„Itt ez a nagy fa, leülök a tövébe, s egy tapodtat sem tágitok innét, akármi történjék is.”

Hát ahogy ott kuporgott, egyszer csak egy fehér galamb szállt feléje. Leereszkedett a lányhoz; aranykulcsocská csillogott a csőrében.

A lány úgy megörült a madárnak, hogy egy pillanatra még a bújáról-bajáról is megfeledkezett; kinyújtotta a kezét, hívogatni kezdte.

– Tubicám! Tubicám!

A galamb odalibbent hozzá, tenyerébe ejtette az aranykulcsocskát, és megszólalt:

– Ne búslakodj, azért jöttem, hogy segítsen rajtad. Látod azt a nagy fát? Azon van egy kis lakat, nyisd föl a kulccsal, találsz benne enni-inni magadnak, nem kell tovább éhezned.

Azzal elrepült. A lány pedig odament a fához, kinyitotta, és valóban lelt benne egy tálka tejet és hozzá egy karaj fehér kenyeret. Hanem, amikor jóllakott, megint csak eszébe jutott a szomorúsága.

– Nálunk otthon ilyenkor ülnek el a tyúkok – sóhajtott. – Olyan fáradt vagyok, bár én is lefekhetném az ágyamba!

Alig hangzott el a fohászkodás, máris odaröppent hozzá a galamb. Most egy másik kulcsocskát hozott a csőrében, letette a lány tenyerébe, s azt mondta:

– Ne búslakodjál; menj, nyisd ki ott azt a másik fát, találsz benne ágyat magadnak.

A lány úgy tett, ahogyan a madár meghagyta neki; kinyitotta a fát, s mit nem látott? Szép vetett ágy fehérlett feléje, dagadó párnákkal, könnyű takaróval. Ő meg belefeküdt, és nyomban elaludt.

Reggel, amint fölébredt a harsány erdei madárszóra, harmadszor is odaszállt hozzá a galamb. Megint hozott egy kis aranykulcsot, s az mondta:

– Nyisd ki azt a harmadik fát ott, találsz benne ruhát magadnak.

És a lány olyan pompás aranyos-gyémántos ruhát lelt a fában, hogy annál szebbet még a királykisasszony sem hordhat.

Így éldégt egy ideig az erdőben. A fehér galamb mindennap fölkereste, s amire csak szüksége volt, mindenről gondoskodott.

Egy szép napon aztán azt kérdezte tőle:

– Megtennél-e valamit a kedvemért?

– Már hogyan tennék! – felelte a lány.

– Mindent megteszek, amit kívánsz.

– Akkor gyere utánam, elvezetlek egy házikóhoz, oda menj be. A tűzhelynél egy anyóka kuporog majd, és jó napot köszön neked, de te a világért se felel rá, akármit is csinál. Menj el mellette, mintha ott sem volna. A jobb keze felől találsz egy ajtót, azt nyisd ki, és lépj be rajta a szobába. A szoba közepén látsz majd egy asztalt tele gyűrűvel; egyik csillogóbb, mint a másik. Ezeket a fényeseket hagyd békén, de találsz köztük egy egyszerűt, azt kapd fel, és hozd el nekem, amilyen gyorsan csak bírod.

Azzal a galamb fölroppent, ágról ágra szállva elvezette a házikóhoz, aztán eltűnt; a lány pedig belépett, s mindent úgy talált, ahogyan a galamb előre megmondta. Az anyóka ott kuporgott a tűzhely mellett, és elkerekedett a szeme a csodálkozástól, amikor a hivatlan vendég betoppant.

– Jó napot, kedves gyermekem! – köszöntötte nyájaskodva.

A lány azonban jól megjegyezte a galamb tanácsát: nem felelt egy árva szót sem, csak ment egyenesen az ajtóhoz.

Akkor az öreg fölugrott a számlóról, belekapaszkodott a ruhájába, úgy akarta visszahúzni, s közben rikácsolt, mint valami vén holló:

– Hallod-e, az az én szobám, oda nem léphet be senki, ha én nem engedem!

De a lány nem törődött a kiáltozásával; kirántotta magát az öregasszony kezéből, és belépett a szobába.

Nagy asztal állt középütt. Rengeteg gyűrű hevert rajta; csillogtak-villogtak, hogy csak úgy szikrázott a szeme tőlük. Ő azonban sorra félrelökdöste valamennyit; csak azt az egyet-

lenegyet, csak azt a dísztelen gyűrűt kereste, de sehogyan sem tudott ráakadni.

Már egészen kétségbeesett, hogy hiába minden, nem tehet eleget a galamb kívánságának. De talán nem is az asztalon van a gyűrű, hanem valahol másutt a szobában? Tanács-talanul körülnézett; hát látja: az öregasszony épp akkor kap föl a sarokból egy kalitkát, és ki akar osonni vele. A lány hirtelen az ajtóhoz ugrott, újtát állta a vénasszonynak, és kikapta a kezéből a kalitkát.

Egy szürke madár ült benne, és a csőrében tartotta a gyűrűt.

A lány nagyon megörült, benyúlt a rácson, kirántotta a madár csőréből a gyűrűt, és kiszadta vele a házból. Futott, futott az erdőben, ahogy csak a lába bírta, s egyre azt várta, egyszer csak odaszáll hozzá a galamb és átveszi tőle a drága zsákmányt. De a galambnak híre-hamva sem volt. A lánynak lankadni kezdett az ereje, egyre lassabban lépkedett, végül egészen elgyengült, és kimerülten nekidőlt egy fának.

A fa egyszeriben lágy és hajlékony lett; lebocsátotta ágait, és az ágak körülölelték a lányt; már nem is ágak voltak, hanem két erős kar; és a fa sem fa volt már, hanem egy szép ifjú.

Megölelte, megcsókolta a lányt, és azt mondta:

– Köszönöm neked, hogy megváltottál és kiszabadítottál a vénasszony hatalmából. Az az anyóka gonosz boszorkány: fává varázsozott, de néhány órára mindennap fehér galamb lehettem. Addig nem is változhattam vissza emberré, míg a gyűrű a boszorkány birtokában volt.

Megszabadultak a varázslattól a szolgálai és a lovai is, mert a gonosz vénasszony azokat is fává változtatta.

Fölpattantak a paripákra, és hazavágtattak az ifjú országába.

Az az ifjú ugyanis királyfi volt, s ahogy ha-zaértek, nyomban feleségül vette a lányt.

Ma is élnek, ha meg nem haltak.

Hallottál már halloween ünnepéről? Már maga az elnevezés is rejtélyesen és izgalmasan hangzik. Bár hazánkban inkább mindenszentek vagy halottak napjaként szerepel a köztudatban, töklámpásunk azért még lehet! Neked még nincs?! Feltétlenül pótolod a hiányt, és készídsd el ezt az ötletes dísz!

Halloween ünnepe mindenkinek leginkább az amerikai filmeket juttatja eszébe. A kisgyerekek ilyenkor boszorkánynak vagy szellemnek öltözve járják a házakat, ahol friss gyümölcsöt vagy édességet kapnak ajándékba. Ez a szokás hosszú évtizedek alatt alakult ki, ám maga az ünnep évszázadok óta létezik.

ZSIBONGÓ

Halloween ünnepe

És vajon honnan ered? Mivel angolszász hagyományról van szó, talán nem meglepő, hogy a keltáktól. Ez az ősi nép október utolsó napján a szent tölgyfák alatt ünnepelte meg az évet. Állatbőrbe öltözve hatalmas tüzet gyújtottak, s áldozatot mutattak be, hogy kiengeszteljék a szellemeket. Úgy gondolták, hogy ezen a napon a szellemek és a halottak lelke visszatér a földre.

Később, a rómaiak hódításával sem tűnt el ez a pogány szokás, Samhain isten ünnepe, csupán keresztény formát öltött. Maga a halloween elnevezés is innen ered (all hallows evening, vagyis mindenszentek éjszakája). Ugyanakkor október 31-e a protestánsok naptárában a reformáció, a jelképes megtisztulás ünnepét is jelenti.

Amerikában a halloween a gyermekek által egész évben várt esemény. A töklámpás pedig elengedhetetlen kelléke az ünnepnek, nélküle nincs is igazi halloween.

Őri István

Halloween-re

*Tök, tök, sárga tök,
Halloween-re mit főztök?*

*Kígyót, békát, csontvázakat,
Mindenféle bogarakat.*

*Tök, tök, kicsi tök,
Ugye hozzánk eljöttek?*

*Elmegyünk, elmegyünk,
Ajtódon becsengetünk.
Megtréfálunk, cukrot kérünk,
Aztán gyorsan odébb lépünk.*

*Tök, tök, csúnya tök,
Jobb lesz, hogyha nem jöttek!
Cukrot, csokit mi is várunk,
Házról-házra körbejárunk.*

Halloween-buli

Szeretnéd megünnepelni a halloweent, de nincs ötleted hogyan? Ne töprengj rajta! A legfontosabb a jó társaság, hiszen csak így lehet fergeteges bulikat csapni. Tehát először is hívd meg néhány halloween-kedvelő barátodat. Ha már páran biztosra mondták, hogy jönnek, kezddheted is készülődést.

Készíts töklámpást

Ha biztosra akarsz venni a jó hangulatot, elengethetetlen néhány töklámpás. Rakj a bejáráshoz egy vagy két töklámpást, ami a bulit jelzi majd, és helyezz el egyet az ajtó mellett is.

Megfelelő világítás

Kellemes hangulatot kölcsönöz a térnek, ha kis lámpások vagy mécsesek világítanak, nem a szobai villány. Ezért hát szerezz be apró mécseseket, és készíts papírból félelmetes lámpásokat.

Jó jelmezek

Halloween éjjelén elengedhetetlen az ijesztő külső, ezért kérd meg a meghívott barátokat, hogy a bulira öltözzenek valami rémisztő maskarába.

Szórakoztató játékok

Megvan a hangulatos tér és a jelmezek, de mit fogtok csinálni? Nagyon fontos, hogy gyűjts össze pár jó játékot, mire a vendégek megérkeznek, hogy egy pillanatra se unatkozzatok.

Zene

Ha szeretnéd kicsit feldobni a népséget, szolgáltatassz egy kis zenét, pl. Michael Jackson Thrillerét, vagy valamilyen hangeffektust. A lényeg, hogy félelmetes legyen.

Cukorkagyújtás

Ha van kedvetek, menjtek és kopogtassatok be néhány ismerős nénihez/családhoz cukorkáért, és ha vannak ott gyerekek, akik szívesen csatlakoznának, hívjátok őket is! Így a cukorvadászat végére lehet, hogy egy egész csapat lesztek. Nálunk ez nem szokás még, de érdekes lehet.

Minden együtt van tehát egy szuper halloweeni bulihoz. Jó szórakozást!

Elő a töklámpással!

Lássuk, miket kell hozzá beszerezned!

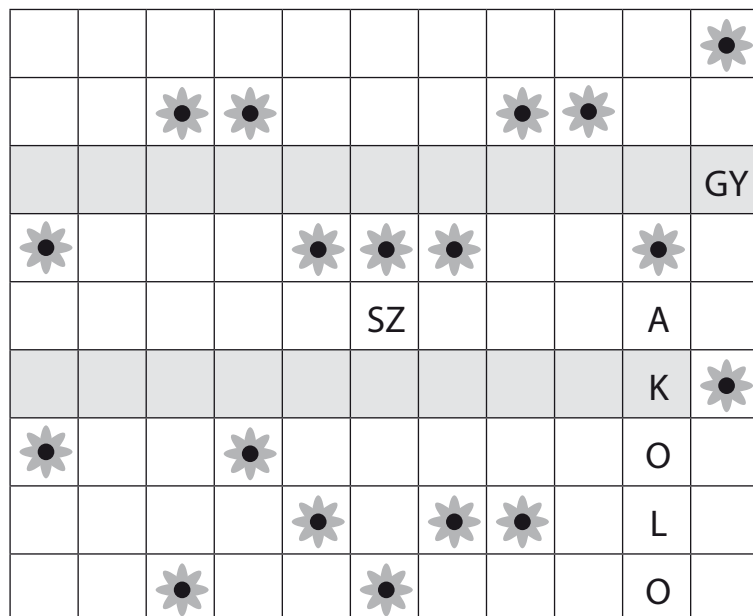
Bármilyen, nagyméretű tök (legjobb a sütőtök); éles kés; kanál (amivel a tök belsejét ki tudod vájni); színes papír vagy fólia; mécsesek; gombostűk; filctoll.

Azért a sütőtök a legjobb választás, mert ennek a belsejét sem kell kidobnod, ugyanis anyukád felhasználhatja egy finom ünnepi vacsora készítéséhez. Tehát először is rajzold körbe a tök alapját, majd vágd le vízszintesen a tetejét! Akkor lyukra van szükség, hogy a kezéd beférjen, mivel ki kell szedni a belsejét. A kivájáshoz a legalkalmasabb eszköz a kanál, jól kapard ki a tök magvas belsejét. Rajzold az arcot filctollal a tökre! Egy kisebb kés segítségével vágj neki szemet, orrot és száját. Arc helyett különböző figurákat, alakzatokat is vághatsz a tökbe. Bátran engedd el a fantáziádat! Ezután rögzítsd gombostűvel a színes papírokat vagy a fóliát a lyukak belső feléhez, így a világítás különböző színűre festi majd a tök fényeit. Végül helyezd a belsejébe a mécsest, gyűjtsd meg, és tedd vissza a tökre a tetejét!

Ugye, milyen félelmetes a sötétben?

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

Autóban

– Miért dugod folyton a hátad mögé az esernyődet, félsz, hogy ellopják?

– ...

A választ megtudod, ha a szavakat, betűhalmazokat berakod az ábrába.

Kétbetűsek: AA, BU, EL, ÉF, ÉN, IZ, LÉ, LŐ.

Hárombetűsek: ÁLL, CIN, EDE, ELÉ, IBO, KEL, MOG, NSF, OEG, RER, SLR.

Négybetűsek: FREI, TEKE, UGYAN, SZMOG.

Ötbetűsek: AKOLO, FASOR, KAMRA.

Hatbetűs: MELLÉK.

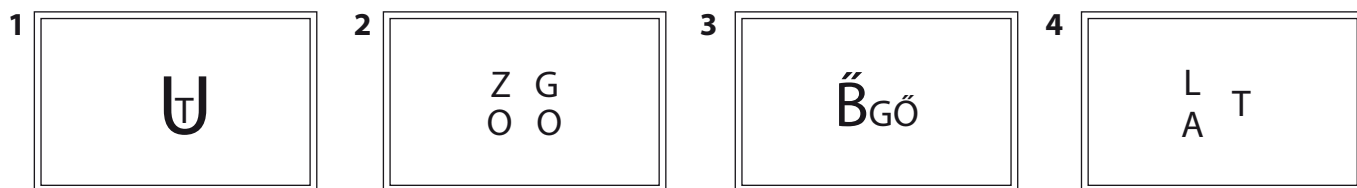
Hétbetűsek: FOGATOS, HAJÍTÁS.

Kilencbetűs: SZERTELEN.

Tízbetűs: CSELEKEDNI.

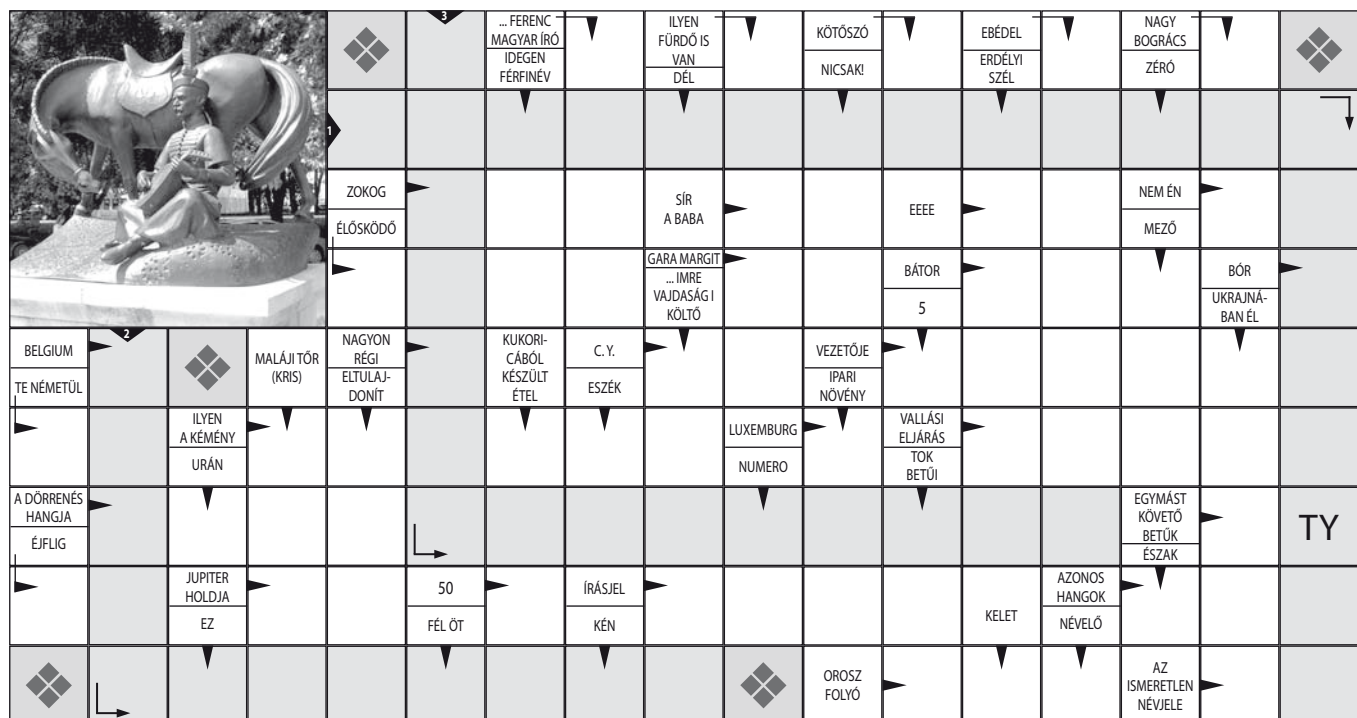
Tizenegy betűs: ÉTLEN-SZOMJAN.

Betűrejtvények

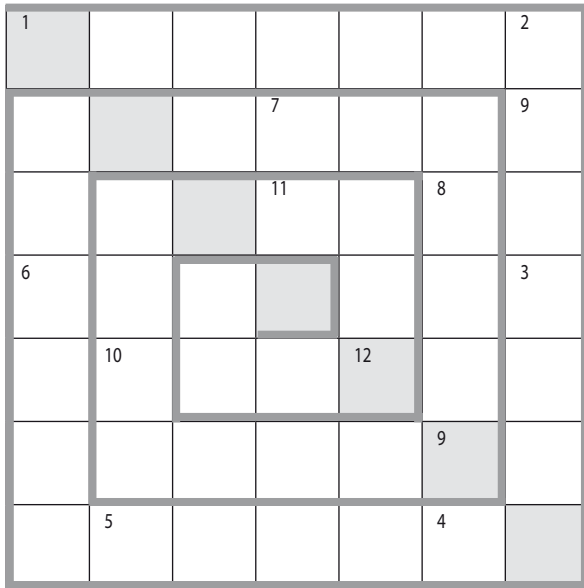

Skandináv rejtvény (31.)

Rejtvényünkben az 505 éve született lantos énekszerző nevét és két művének címét rejtettük el. Ezt kell megfejtenetek.

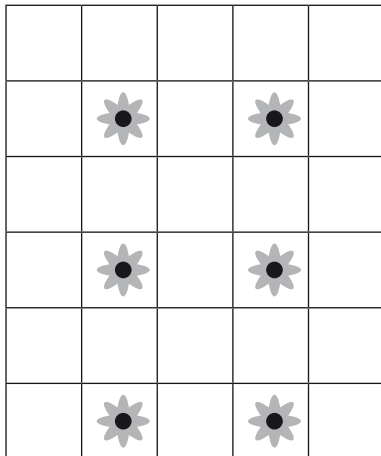
Csigavonalban

Meghatározások: 1. Spanyolfal, 2. Nemesgáz, 3. Talppont, 4. Az unokatestvér is ez, 5. Bellini operája, 6. Testfelépítése, 7. Régi szalon, 8. Életút, 9. Konyhakerti növény, 10. Belgrád hegye, 11. Mézelő fa, 12. Édesség.

Az átlóban egy vajdasági tó nevének kell kialakulnia.

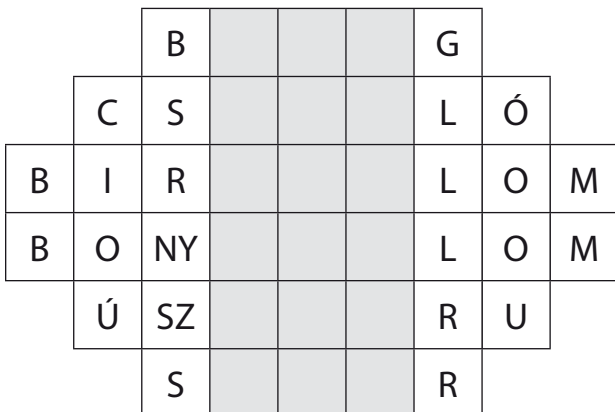
Melyik szónak nincs helye?

AKARAT
AKÁCFA
ANDÓRA
AKNÁSZ
AVALA
DÁNIA
ROSTA

A fenti szavakat helyezd el a rácsba. Nehéz munka lesz, mert egyiknek nincs helye. Melyik az a szó?

Szóbetoldó

Csak egy szót kell találnod a rejtvény megfejtéséhez. Vigyázz, minden vízszintes sorban értelmes szónak kell kialakulnia.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Szókihúzó

D	E	T	R	Ö	K
G	I	E	A	Ő	I
Ö	P	Ó	L	R	V
E	Ö	Ő	M	G	I
D	Z	I	A	NNY	E
S	M	N	L	N	A

ALMA
DIÓ
EPER
KIVI
KÖRTE
MÁLNA
SZŐLŐ

A fenti gyümölcsneveket húzd ki az ábrából: jobbról balra, balról jobbra, lentől fel és fentről le, valamint az átlók irányában. Ha összeolvasod a megmaradt betűket, még egy gyümölcs nevét kapod eredményül.

Kitöltőcske

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

Meghatározások:

1. Ázsiai ország,
2. Kiállhatatlan,
3. Bácskai helység,
4. Eszménykép,
5. Bánáti helység,
6. A festő szerszáma,
7. Európai nemzet.

A kiemelt oszlopban az egyik bolygó nevének kell kialakulnia.

A 30. szám megfejtései

Keresztrejtvény

Úristen, akkor mekkora lehetett az egér.

Betűrejtvény

1. énekel, 2. szüretel,
3. cserbenhagy, 4. elbeszél

Anagramma

Lóugrásban

1. Brasnó István,
2. Óda a regényhez

Körszámtan

Az első számhoz hozzáadunk hárommal, a másodikat megszorozzuk hárommal.

Hiányos számsorok

- a) $1+4 \times 9+1-8+3-2=39$
- b) $4+4 \times 3-8+1-9+2=10$

5-ből 6

Anikó

A 29. skandináv rejtvény

megfejtése:

KANIZSAI ÍRÓTÁBOR,
NÉMETH ISTVÁN: VADALMA

Könyvjutalmat kap:

Juhász Róbert,
Magyarittabé

A fekete lovag

Hunyadi József regényéből
írta és rajzolta Fazekas Attila

Nem így gondolta Küsgergő a várral való találkozást. Jó ideje ülnek már a cellában, amikor...
43

Hé, te!... Szóljál már meg! Szörnyű ebben a sötétben a vinnyogó patkányokkal...

Mi kéne, te... világcsúfja?

Jer ide, pajtás! Tudom ocsmánnyul bántam veled. Reggel szölok apámnak, hogy én kezdtem. Nyújtsd a kezed, legyünk sirig jó barátok.
44

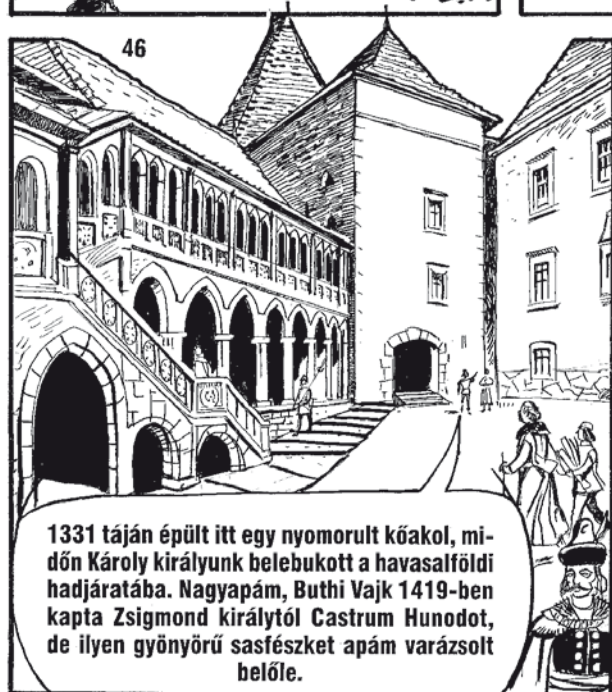
A hangod nem hazudik, komám! De... fáj, hogy ártatlanul orrba vágta.

45 Reggel...

Kifelé kölykök!

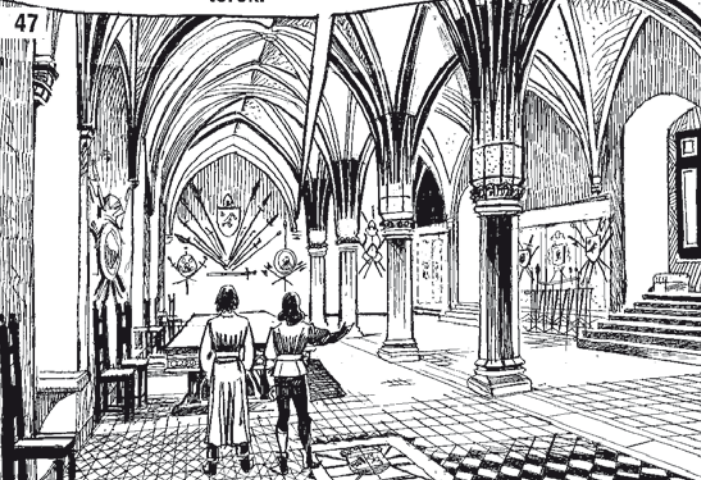
Ne haragudj apámuramra! Jer, engesztelésül megmutatom a várat.

46

1331 táján épült itt egy nyomorult kőakol, midőn Károly királyunk belebukott a havasalföldi hadjáratába. Nagypám, Buthi Vajk 1419-ben kapta Zsigmond királytól Castrum Hunodot, de ilyen gyönyörű sásfészket apám varázsolt belőle.

Ez a vár szíve, a lovagterem. Itt függ a falon Zsigmond király donációs levele, az új címerünk, amit a kölyök király, László adott, midőn apámuram letette a gubernátori pálcát. Ide hívja tanácskozára az urakat, ha támad a török.
47

De most jer, mutatok olyat, hogy...
48

Látod? Minden szombat este itt az én tanám... Ő be gyönyörűek!
49

Támad lent veszekedett sívalkodás, míg végül valamelyik cseléd elfújja a mécses.
50

Állat! Barom! Ökör!

Aztán egymásra kacagnak, és Mátyás már vonja is tovább Küsgergőt.

Folytatjuk

Atommúzeum és pinceimahely

Mivel az egyéni utazás hívei vagyunk, és nem rajongunk a szervezett, csoportos utakért, ezért utunk megtervezése eléggé nehézkes volt.

Ukrajna is olyan ország, amellyel a rendszerváltás óta megszakadtak a turistikapcsolatok – de végül szerencsére sikeredett.

Este indul a vonat a budapesti Keleti pályaudvarról Kijevbe és Moszkvába, egyéni utazóknak a vonatot ajánlom, mert repülővel sokkal drágább, autóval pedig igen rizikós és még költségesebb, mivel az ukrán–magyar határt átlépve Ungvártól Kijevig elérve minden kis községben rendőr állítja le a külföldi autósokat, akik kenőpénz fejében haladhatnak csak tovább.

A vonatút szokatlan és kellemetlen része abból fakadt, hogy a régi kommunista időkben megmaradtak a begyöpesedett orosz szokások. Az egyik az volt, hogy a vonat indulásakor bezárták az ablakokat, és útközben tilos volt kinyitni őket, arra hivatkozva, hogy amúgy is van légkondicionáló. Ez a szokásuk állítólag oda vezethető vissza, hogy a régi időkben még az ablakon is elhúzták a függönyt, hogy teljesen elzárják magukat a kívülről fenyegető ellenségtől. A másik furcsaság meg a belülről fenyegető ellenséget semlegesítette: ukrán területen jó pár kis községben nincsenek feltüntetve a vonatmegálló nevei – ennek pedig az volt az oka hajdan, hogy az ellenség meg ne tudja, hogy merre jár... Mindennek ellenére a vonatút elviselhető volt. Este érkeztünk meg Kijevbe,

s az elkövetkező két napban három nevezetesség kötött le bennünket igazán.

Elsőként a Csernobil Múzeum vonzott Kijevbe, mert tudtuk, hogy ez az 1986-os katasztrófa bennünket is érintett, és itt több információt kaphatunk e a katasztrófális történelmi eseményről, mint amit a tévében, könyvekben vagy bárhol elmesélnek. Ezért ezt a múzeumot bárkinek tudom ajánlani, valóban rengeteg érdekes és izgalmas dolog található ott. Például maketten szemléltetik az erőmű felrobbanását. Kiderül az is, hogy Csernobil valójában egy megye, az erőmű pedig e megyén belül Pripjatyban található – Dytjatky mellett –, s itt a legerősebb a sugárzás. Mindemellett ez a múzeum olyan teljes értékű információkkal szolgál, hogy nagy örültség és öngyilkosság lenne elmenni a híres Csernobil-túrára, ahol igen szomorú látvány lenne élőben is találkozni a még élő szegény állatokkal, no meg a nagy egész semmivel – mert még mindig nem zöldellenek a fák sem. Az egész Csernobil-túra csak üzlet, s arra jó, hogy az ukránok dollárokat kapjanak az amerikaiaktól. Talán csak az atomkutatók vehetik hasznát a túrának.

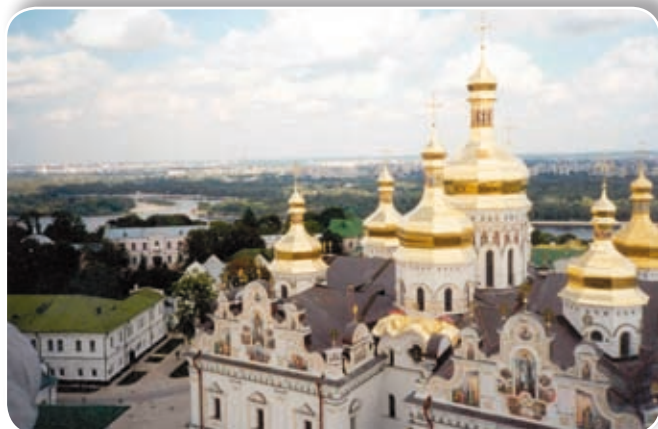
A Pecserszkaja Lavra kolostorlabirintus rendszerét az ortodox szerzetesek hozták létre, s lakják ma is. Némely kolostor pincéjében a szerzetesek imahelyeket alakítottak ki – Sztálin idejében az üldözések elől menekülve a saját kezükkel ásták ki. Amikor a veszély közeledett, a szerzetesek a pincék bejáratát is beföldelték, és lent vártak a veszély elmúltára.

Aztán kiásták magukat. A mai időkben a szerzetesek méhészkedésből, adománygyűjtésből és emléktárgyak árusításából tartják fenn az egyházat és magukat. A Lavrában és környékén rengeteg kolduló fekete köpönyeges ortodox szerzetest látni. De Lavrát érdemes meglátogatni az odautazónak, mert ilyen szép arany hagyományok épületek nem láthatók másutt. A kolostoroktól gyönyörű szép lelátás nyílik a Donyec folyóra is.

A gyönyörű Hydro Park akkora, mint egy kisebb falu. A park elején kirakodóvásár és szabadtéri szórakozóhelyek találhatók, a park többi része pedig maga a nyugalom és a kikapcsolódás. Az eredeti természeti környezetet még nem tették tönkre a beépítésekkel.

Kijevnek főleg a központi részét láttuk, s bármi meglepő, egyáltalán nem volt szembeütő a szegénység. Csodálatos a metrórendszerük, olcsó és egyben igazán jó óvóhely. Kijev peremkerületei és a kisebb ukrán községek felé haladva azonban már látható, hogy az emberek a templom egerénél is szegényebbek. A vonatablakon kitekintve garázs városok sora látható. Ezek egy rak-tártelephez hasonlítanak, a 60-as években egy-egy lakótelep környékén jöttek létre, hajdan előfordult, hogy akár háromnegyed órát is gyalogolnia kellett a Moszkvics-tulajdonosnak a saját garázsához. Ezek a garázs városok évtizedek óta felújítatlanul állnak. Sem nappal, sem éjszaka nem tanácsos ide bemerészkedni.

K. K.

Ortodox templom

Kiev főtere

Lemezt készített a tinisztár

Selena Marie Gomez 1992. július 22-én született, kiskorában New Yorkból egy kisvárosba, Grand Prairie-be költözött. Először 2001-ben tűnt fel, a Barney & Friends című sorozatban, majd szerepelt a Hannah Montanában, Mikaylaként. Két évvel ezelőtt megkapta Alex Russo szerepét a Wizards of Waverly place című sorozatban, azóta zenével is foglalkozik.

• **Izgattott vagy az első albumod kiadása miatt?**

Ha zenész vagy, mindig izgulsz, amikor megjelenik a lemezed. A zene nagy szenvedélyem, megőrülnék, ha nem lenne jelen az életemben. Az album mintegy másfél év alatt készült el, rászántam ezt az időt, hogy a lehető legjobbat hozzam ki belőle.

• **Van kedvenc számod a Kiss and Tell című lemezeden?**

Azt hiszem, a Naturally az a szám, amely számomra a legkülönlegesebb, mert ez volt az utolsó, amely az albumba került, és ez sok ajtót megnyitott előttem. Valójában majdnem nem raktam fel a lemezre. Úgy éreztem, nem illik a többi számhoz, és egy kicsit érettebbnek hangzott, mint amilyen akkor én voltam, de a producerek meggyőztek, hogy vegyük fel. Amikor elkészült, rájöttem, hogy nagyszerű üzenetet hordoz az önkifejezésről, és a mások iránti érzelmekről, úgyhogy tökéletesnek tűnt.

• **Amikor dalt írsz, hol kezded?**

Mindenképpen olyan témához nyúlok, aminek köze van az életemhez, amit megéltem, vagy ami megtörtént egy közeli hozzátartozómmal. De ha hallok egy jó történetet, arról is írok. Legtöbbször tehát valami személyes dolog inspirál.

• **Előfordul, hogy nem sikerül az írás?**

Ó, hogyne! Olyan is van, hogy valamiről gondolkodom, le szeretném írni, de nem sikerül. Ez nagyon frusztráló. Ha ez történik, általában lerakom a ceruzát, zenét hallga-

tok, vagy mással foglalkozom, és visszatérek az íráshoz később.

• **A legtöbb dalod a szerelemtől szól, és persze a fiúkról...**

Igen, ez a téma foglalkoztatja leginkább a tinédzsereket. Valójában ez a legfontosabb dolog az egész világon. Azért írok ezekről, hogy a rajongóim azonosulni tudjanak a zenémmel.

• **Mikor vagy idegesebb, ha énekel, vagy ha játszol?**

Mindkét esetben. Azt gondolom, az idegességnek valójában jótékony hatása van. Nem szeretem, de már megszoktam, hogy kamerákkal és nagy személyzettel dolgozom a műsorokon, utána meg ezrek előtt szerepelek. Ők mind rajongók, és így állandó kapcsolatba kerülök velük.

• **Létezik valamilyen forgatókönyv, rutin, ami szerint elkészülsz, mielőtt színpadra mész?**

Igen, olívaolajat iszom. Ez a leggusztusosabb dolog a földön, de jól tesz a toroknak, így elkortyolom. Színpadra lépés előtt pedig a bandámmal énekes bemelegítést tartunk, aztán táncolunk. Ezután összetesszük a kezünket, és elmondunk egy kis imát.

• **Készítesz listát örült dolgokról, amelyekre a színpadok mögött szükséged van? Macskák? Fehér liliomok?**

Nem, semmi különös. Némi tea, és általában citromot és savanyúságot eszem. Nagyon szeretem a sós és savanyú dolgokat, és jó érzés, ha nálam van a kedvenc csizmám. Ez nagyon fontos, mert minden fellépésem viselem. Még nem estem el benne, szerencsés darab.

• **Aggódsz, amikor valami kínos dolog történik a színpadon?**

Ó, igen, mindig, mert felkerül a Youtube-ra, és lehetőségem sincs, hogy elfelejtsem. Korábban elfelejtettem a dalaim szövegét, de ez rendben van, amikor a barátaiddal

vagy. A rajongóimat úgy tekintem, mint a barátaimat, ezért csak nevetek a bakijaimon.

• **Énekel a zuhany alatt és a ház körül?**

Igen, folyamatosan hallgatnom kell valamit, és mindig dalok járnak a fejemben. Csodálatos, hogy mindenre van valamilyen zene.

• **Legjobb barátnők vagytok Taylor Swifttel. Ad neked tanácsot?**

Igen, nagyon támogat, ezért egyértelműen neki szenteltem az albumot. Elmondta, mely számok működhetnek magukban, önálló albumként. Nagyon jó füle van ehhez, de általában igyekszünk, hogy ne beszéljünk a munkáról, ha szórakozni megyünk.

• **Mit hallgatsz, ha éppen nem játszol?**

Nézzük csak, mi van az iPod-omon, mondjuk az első ötöt: Battle Studies John Meyertől. – Szeretem a zenéjét és nagy rajongója vagyok évek óta. Details in the Fabric Jason Mraztól. – A szövegei nagyon átütőek. Brand New Eyes Paramore-tól. – Mindig ezt hallgatom, amikor dühös vagyok, mert nagyon erőteljes a hangja. Igazi Girlpower! Lights Ellie Gouldingtól. – Csak nemrég fedeztem fel, de nagyon szeretem.

CsL – music.hu

Lármás lubickolás

A Grace klinika egykori Izzy-je, Katherine Heigl és vőlegénye még otthonukban sem engedhették el magukat, mert amikor lubickolni támadt kedvük, a közeli lakók felkapták a vizet. A pár állítólag nagyon hangos volt, ezért a szomszédos ház tulajdonosai obszcén szavakat kezdtek ordítani. Miután percekkel később sem hagyták abba, a pár biztonsági emberei kihívták a rendőrséget, akik 22 órakor elkezdtek vizsgálni az ügyet. Meghallgatták mindkét felet: a szomszédok természetesen azt vallották, hogy a színésznő rendkívül hangos volt, és miután korábban többen látták őt bort vásárolni, alkoholos befolyásoltságra gyanakodtak. Heigl viszont arra hivatkozott, hogy még nem múlt el 22 óra, így a csendrendeletet nem sértették meg, és a szomszédok egyszerűen csak keresztbe akartak tenni nekik. Úgy tűnik, hogy a jószomszédi viszony, azon a környéken csak iszony.

Alicia Keys anya lett

A népszerű amerikai énekesnő lakóhelyén, New Yorkban adott életet első gyermekének, egy makkegészséges kisfiúnak. A 29 éves sztár, köszöni szépen, jól van, a szülés pedig mindenki megkönnyebbülésére, komplikációmentesen zajlott. A kicsit Egyipt Daoud Deannek nevezték el a szülei.

Keys férje, a rapcsillag Swizz „Kaseem Dean” Beatz immár négyszeres apukának mondhatja magát, a 32 éves zenésznek ugyanis már van két fia és egy lánya korábbi kapcsolataiból. Egyébként Alicia Keys és a rapper júliusban kötött házasságot, amikor a kis Egyipt Daoud már javában úton volt.

Az állatvédők is elfenekelnék

A német tehetségkutató műsor, a Supertalent egyik zsűritagja Dieter Bohlen, rendszeresen szerepel a tévében, és kihasználva népszerűségét, a cégek is szívesen reklámoztatnak vele. Az egykori Modern Talking-sztár nemrég kötött szerződést, melynek értelmében baromfivirslit népszerűsít. Az állatvédők ezen rettentően felháborodtak, hiszen tavaly már azzal vádolták a baromfityesztőket, hogy kegyetlenül bánnak a szárnyasokkal. A cég ezt állítólag beismerte, és azt ígérte, hogy intézkedéseket tesz a brutalitás ellen, de ez nem történt meg. Bohlen bűnössége tehát abban nyilvánul meg, hogy megállapodott ezzel a vállalattal. Az állatvédők, tiltakozásuk jeléül, a sztár háza elé vonultak egy hatalmas transzparenszel. A szövege a következő volt: a wiesenhofti csirkék elfenekelnék Bohlent! A jobb hatás kedvéért mindezt rajzon is megörökítették, amin egy csirke szőnyegporolóval üti Dieter hátsóját. A tüntetés nagy feltűnést keltett, és kellemtelen helyzetbe hozta a zeneszerzőt. Az

állatvédők egyébként korábban is felemelték a hangjukat, mert az említett műsor zsűritagjai egy elefánton ülve reklámozták a műsort, és ez szintén nem tetszett nekik.

Gaga újból idegesítő

Ez a rögeszméje tovább fajult, ugyanis már a hoteleket és minden esemény színhelyét átvizsgálhatja, mielőtt megérkezne. Azóta azonban az is kiderült, hogy koncertjei alkalmával 35 oldalas kívánságlistát ad le a szervezőknek. Fellépés előtt például feltétlenül oxigéntartályt kér az öltözőjébe. Ezenkívül többféle méz, öt lámpa és a szagtalan gyertyák sem hiányozhatnak. Szigorúan le van fektetve, hogy amíg a hat táncosának egy szemetes jár, addig ő egy nagy és két kis kukát kér. Az étkezések is szigorú szabályok szerint zajlanak. Pontban ötkor kell felszolgálni az ételt, ha ez nem így van, akkor szer-

ződésszegés történik. Az sem mindegy természetesen, hogy mit szolgálnak fel. Hétfőn barbecue fogás kerülhet az asztalra, kedden ázsiai, szerdán mexikói, csütörtökön amerikai ételek, míg pénteken hal, szombaton tészta, vasárnap pedig pulyka. Miközben az énekesnő különleges ruhákban lép fel, a személyzettől egyenruhát követel meg, az egyszerű póló viselése pedig szigorúan tilos. A fellépő vendégekre is szabályok vonatkoznak. Fél órával a koncert előtt például már nem kaphatnak jeget az italukba, és fagylaltot sem ehetnek.

Nemrég még arról szóltak a hírek, hogy Lady Gaga a koncertjei előtt valamilyen szellemirtót küld a színpadra, hogy „megtisztítsa” a helyet a rossz kísértetektől.

A Szerbiai Repülő Szövetség hagyományos képzőművészeti pályázatán évről évre sikeresen szerepelnek a szabadkai tanulók. Mint az október 12-i díjkiosztón kiderült a tavalyi iskolaévben meghirdetett pályázatukon a szabadkai gyerekek elsőpró sikert arattak. A hét- és tízévesek

kocsoportjában aranyérmet Gyurics Orsolya (Jovan Mikić iskola), ezüstérmet Nagy Torma Nikolett (Jovan Mikić iskola), bronzérmet Dusnoki Valentina (Kerekes Art Stúdió) kapott. A 11 és 14 évesek korcsoportjában Bencun Mia (J. J. Zmaj iskola) aranyérmet, Tót Diána (Jovan Mikić iskola)

ezüstérmet, míg Besnyi Botond (J. J. Zmaj iskola) bronzérmet kapott. Ötletességéért Szabaszián Márk (Október 10. iskola) kapott oklevelet, míg a művészi megoldásért Šuić T. Dominik (Kerekes Art Stúdió).

Botond és Mia Ivan Sarić repülőgépe előtt

A díjazott szabadkai különítmény

A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete és a Feketics Művelődési Egyesület a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet szakmai támogatásával 2010. november 20-án és 21-én megszervezi a

XIV. Dudás Kálmán Nemzeti Vers- és Prózaíró Találkozót

A versenyben minden 9. életévét betöltött magyar nyelvű versmondó részt vehet. A jelentkezőknek készülniük kell két verssel vagy prózával a magyar irodalomból, és egy művel a kisebbségi irodalomból. A jelentkezőket 2010. november 20-án délelőtt 9 és 10 óra között várjuk a bácsfeketehelyi Kultúrotthonban (JNH u. 24.). A verseny hagyományosan elődöntővel kezdődik szombaton, és a vasárnapi

döntővel zárul. A nevezési díj 200 dinár, egy kísérőnek ingyenes a részvétel, további kísérőket önköltséges alapon tudunk fogadni 450 dinár ellenében. A döntőbe jutott versenyzők és kísérőik részére térítésmentesen teljes ellátást biztosítunk.

Érdeklődni Barta Júliánál a 024/738-003-as telefonszámon lehet hétköznapokon 19–21 óráig. Jelentkezés név, lakcím, életkor, telefonszám vagy e-mail cím, valamint a három választott vers vagy próza megnevezésével telefonon a megadott számon és a következő címen: Barta Júlia, Lenin u. 29., 24323 Bácsfeketehely, vagy a bartatenyi@gmail.com és vmve.versmondo@gmail.com e-mail címeken lehet.

**Jelentkezési határidő:
november 12.**

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matiče srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

☎ (024) 555-765 Karadjordje U. 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■
■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■